

Mit tagadjan időjósokat. Irigye követni tudják esőcsöppek i ár garak kísütésénc valamit az emb szomjazta azok tek ösztöneinek Épen ezért egy lattábla megszer ezuttal díjtalant kezéére, abban ügyes-bajos dol nében fogják f m t. Előreboc jslataim nem szerül kinyilatko logikám, megrak dálatraméló tar a premiszárból ket, azokat is, meg, az időjárá szont a kedélye lyással, amik t főbb mozgató kilátásokról, m időjárásról, a n változásával.

Minden elő beszél — a jé teljes mértékű kíváncsiságát.

Tehát:

Junius 15- nap alatt nem f várhatók az e mány derűjére A lej stabilizá viszont nem l dozására. Portu lesz forradalom szelek abnormi

Junius 20 t hogy nem aka egy szót sem, nem mond le napon át külo békéjére, am strandok nagy júni. A cseres lesz, a meggy mutatni. Nagy vian e napok mégis megten hibája lesz. U semmiféle jóste

Junius 25- emelkedést fog megy, ismét amelyek azonb szerveink éps Ez a pár nap mány megigér hozza a külföl megelégedéssel fog változtat legnagyobb ör

Julius 1- tő sezin szereim tekintettel a viselhetetlen lesznek, de amennyi tény tikkasztó nap szerte. A par viherok voln vasna fel, m tások törtéat szüneten lesz választások tí nyári mese.

Julius 10 vegőju, forró kommunista forradalmáro ázia hölgyeiv kiegyenlítő társadalmi el olvadjanak. gereken is. A szobakká ala háborura.

Julius 20

2.50 a lei Zürichben! Ez a kalkulációs alapom! E miatt a harisnyák és keztyük árait 20%-al leszállítottam! Sipos, Reg. Ferdinand-ut 8 szám.

Pelljura merénylőjének önéletrajza

S. Reisin, a neves amerikai jiddis író lexikont készít a jiddis írókról, költőkről és publicistákról. Néhány hónappal ezelőtt megkérte Salom Schwartzbarthot, Pelljura ukrán pogromvezér merénylőjét, hogy közölje vele rövid élettörténetét. Schwartzbarth akkor ezeket írta:

Nevem Schalom ben Jichak Schwartzbarth (Bial Hachalomois). Születtem 1886. augusztus 6 án a Beszarabiában levő Izmailben. Tizenhétéves koromban már politikai okokból lánóra vertek és évekig kásán és céklalevesen éltem. 1905 október 17 én szabadultam meg. A zsidó becsület védelmében szenvedtem és azért üldöztek, mert egy forradalmi szervezet tagja voltam. Kiszöktém külföldre, ahol azonban megint összeütközésbe jutottam az üldözö hatóságokkal. Voltam Ausztria-Magyarországban és Svájcban, amikor azonban 1914 ben kitért a háboru, nyomban a francia hadsereg kötelékébe vétetem fel magam.

Szellemiekben legtöbbet megboldogult apámanak köszönhetek, aki több volt apánál (anyámat hét éves koromban elvesztettem) barátom, drága bajtársam volt. Négy gyermeke közül én, a legfiatalabb maradtam élve. Még emlékszem azokra az irtózatos napokra, amikor I-mált el kellett hagynunk, mert törvényt hoztak, amely megtiltotta, hogy zsidók a határol ötven versztyira lakhassanak. Izmail pedig ebben a zónában feküdt. Balta városában töltöttem ifjúságomat, ahol dísznökerkedők és dísznőhizlalókon kívül (mennyre hasonlítottak ezek a sertésekhez!) csupa Menachem Mendelszertí típusok laktak (Sólem Alejchem elbeszéléseinek alakjai. A szerk.) Minden világom ezek az emberek voltak, tudásom, a bet-hamidrás valláserkölcsi kultúrája és — mint említettem — apám volt az egyetlen ember, aki világi műveltségre oktatóit, aki magaviseletre tanított, akinek zsidó szíve volt. Ugy érzem, tőle örököltem ezt a szívet, amely minden szenvedés számára hozzáférhető és amelynek vére fellobbant, valahányszor igazságtalanságot láttam másokon. Gyakran láttam öt visszavonulni egy sarokba, itt mészázott egyideig, aztán könnyei

hullottak le arcáról. Imaközben is gyakran sirt. Az ötödik pogrom idején mi ifjak barrikádokat emeltünk a zsidók utcái előtt és legnagyobb meglepésemre láttam, hogy apám is ott áll az ifjak között: az egyetlen az öregek közül.

Amikor megkérdeztem, hogy kerül ide az ifjak közé, a hasmóneusok szavával felelt: „Üdvösebb meghalni hősként a harmezőn, semmint mézár-székre hurcoltatni magunkat áldozati barmok gyanánt!”

Mielőtt a háboruba mentem, megáldott e szavakkal: Prófétáink istene legyen veled gyermekem. Szentséges mártírjaink istene, Dániel, Chananja, Mísaél és Azaria istene óvjon és védjen drága fiam.

Négyéves távollétem után mindössze egy hónapnyi boldogság adatott nekem, hogy együtt lehessenek apámmal. 5678 (1918) Kiszlev hó 15-én meghalt.

Első kötetem „Álom és valóság” 1920-ban jelent meg Párisban. A könyv tartalmával nem azonosítom magam egészen. Fiatalkori élmények és érzések gyöngé tökre ez a könyv. Most készülök egy másik kötet kiadására, amelyben közölni kívánom háborus impresszióimat. Ebben a könyvben szó lesz nemcsak a zsidókról, akikkel a háboru alatt találkoztam, hanem az egész világ zsidóságáról. Ki fogok

Tíz óra alatt Európából Amerikába

Egy újfajta repülőgép készül, amely óránként ötszáz kilométer utat fog megtenni. A motorok és a kabinok, a szárnyak alá vannak beépítve

(Bécs, június 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Morgen” című lap jelentése szerint az egyik német repülőtelepen egy egész új repülőgéptípus konstruálásán dolgoznak, mely előreláthatólag valóságos forradalmat fog előidézni az aviatika terén.

Elyson bécsi ménék, a Focker-művek volt műszaki vezetője, egy hetven arasz átmérőjű gépet konstruált, amely abban különbözik az eddig ismert típusoktól, hogy motorjai és a pilóták számára szolgáló kabin a szárnyak alá vannak beépítve. A motorok mindegyike hat-száz lóerős, vagyis a gép együttvéve 3000 lóerőt képvisel. A motorok 100 atmoszféra nyomás alatt állanak és 42 százalékos hőenergiát fejtenek ki. Abban is különbözik ez a típus a régebbi gépektől, hogy a gőst nem vízzel, hanem naftalinnal fejlesztik, amit egyuttal tüzelésre is használnak.

A gép már a legközelebbi hetekben elkészül és első útját tizenkét kilométernyi magasságban fogja megtenni. A mérnöki számítások szerint ez az újfajta repülőgép 500 kilométernyi utat fog megtenni óránként. A pilótán kívül

adni még régi költeményeim közül egy kötetre való. Ezek a kisebb munkáim, amelynek gyűjtőcíme „Ifjuság és szerelem” lesz, javarészen már megjelentek különböző munkáslapokban.

Mint hogy egy pogrom elleni zsidó ifjusági csapat vezetője voltam, sokat tudok elbeszélni zsidók megkínóztatásáról és leirhatatlan szenvedéseiről és ki akarok adni erről is egy könyvet napló formájában.

A newyorki „Jewish Morning Journal” azon a napon, amikor köztudomású lett Schwartzbarth merénylete, gyűjtést indított egy védelmi alap javára, a gyűjtés már az első napon ezer dollárt eredményezett.

A lap párisi tudósítója beszélgetést folytatott Schwartzbarth feleségével. Elmondotta, hogy férje az utóbbi időben intenzíven dolgozott az ukránjai pogromokról való memoárjai rendezésén. Ez a munka módfelett fölzagatta. Irásközben gyakran felugrott, izgatottan, minden tagjában reszketve sétált föl és alá. Különösen szenvedett akkor, amikor egy nyilvános vak nagybátyjának az esetét írta le. Pelljura pogrombanditái ezt a szerkesztést előbb kegyetlenül megkínózták, aztán fölakasztották.

még 5000 kg. postát is magával visz a repülőgép, amely a kifejtett sebességgel tíz óra alatt át tudja majd repülni az óceánt. Első útjára az európai időszámítás szerint reggel 8 órakor indul el Hollandiából és az amerikai időszámítás szerint már déli 12 órakor Newyorkba érkezik. Az eddigi tervek szerint az új Elyson-gépeket egyelőre csak postaforgalom lebonyolítására fogják használni, de kétségtelen, hogy alkalmazásuk így is a legnagyobb vívmányává válik a huszadik századnak.

Mielőtt fürdőre utazik, feltétlenül vásárolja meg a Mocianu-féle országos Vasúti Menetrend nyári kiadását!

Megbízható útmutató

mely az összes fürdővonatokat s azok csatlakozásait, az állomások román és magyar névsorát stb. is tartalmazza. — Ára csak 40 lej. Kapható mindenütt.

Akiba

Irta Giszkalay János

A diaspora zsidósága, az emigráció révén nemcsak számban, hanem erkölcsi erőben is meggyarapodott. A menekülő szabadságharcosok magukkal hozták izzó Rómagyűlöletüket, lángoló hazaszeretetüket és hatalmasan megnövelték a diaspora zsidóságának nemzeti érzését. Olyan rohamos erővel történt ez, hogy Róma még nem is végzett a vérben hörgő Judeával és máris kemény dolga akadt az ország határain kívül élő zsidókkal is. Egyiptom és Cirenaika zsidó lakossága, a menekült zéloták vezetése alatt, fegyvert fogott a római zsarnokuralom ellen és csak irtó harcok árán sikerült ezt az újabb zsidó fölkelést leverni.

Az egyiptomi és cirenaikei zsidó fölkelések véres utóregzései voltak a nagy zsidó szabadságharcnak. Leveretésük után, hosszú évtizedekig a legszörnyűsegebb elnyomatás súlyosodott a letiport zsidó nemzetre. A Flaviusok nem tudták elfelejteni, hogy csak szégyenletes tulerővel és még így is hallatlan erőfeszítések árán tudták csak legyőzni ezt a kicsiny népet. Vespasianust hamarosan a fia Titus követte a trónon. Titus is csak rövid ideig uralkodott, fajtalan, kicsapongó élete rövidesen a sirba döntötte „az emberi nem gyönyörűségét” és utána testvéröccse Domitíanus örökölte a császári hatalmat. Domitíanusban szinte sűrítve volt még a Flaviusok minden lelki förtelmessége. Zsugori, pénzéhes, vérszomjas zsarnok, aki százával végeztetett ki ellenséget és barátot egyaránt, csak azért, hogy az elítéltek vagyonát elrabolhassa. A zsidóság elnyomatása Domitíanus alatt a tetőfokot érte el. A zsidó fiskust kegyetlen szigorral hajtatták be évről évre és azokon a helyeken, ahol a zsidók tömegesen laktak, véres zsidóüldözéseket

rendezett. De a történelem, mintha csak ki akarta volna gunyolni ennek a förtelmes zsarnoknak zsidó gyűlöletét: épen az ő uralkodása alatt valóságos proselita láz fogta el a római világbirodalom népeit és magát Róma lakosságát is. A zsidó vallási tanok egyre szélesebb rétegekben hódítottak és a legelőkelőbb római patricius családok is titkon, vagy nyíltan áttértek a zsidó hitre. Domitíanus az ilyen proselitákkal szemben nem ösmert kegyelmet. A saját legközelebbi vérrokona, hajdani consultársa is, akinek fia a császári trón örökösei voltak: Flavius Clemens is zsidó hitre tért. Domitíanus kivégeztette, a feleségét száműzte és (természetesen) a vagyonát elkobozta. Ugyanez, vagy talán rövid idővel előbb (a ker. időszámítás 96. éve táján, tehát huszonöt évvel a zsidó szabadságharc leverése után) valami szörnyűséges rendeletet bocsájtott ki a világbirodalom területén élő összes zsidók kiirtására Besugói tudomására hozták, hogy Palesztina területén még élnek Dávid király leszármazottai és az egész zsidó nép öbennük látja a letiport, üldözött nemzet jövőjébe felszabadítóit. Ez a hír elég volt arra, hogy megremegtesse a gyáva zsarnokot. Az elmulott husz esztendő még nem törülte ki lelkéből annak emlékét, hogy milyea erőfeszítésekkel sikerült csak az apjának és bátyjának ezt a népet leverni — és a besugói utján talán arról is értesült, hogy a római birodalom területén szétszórt zsidóságban egy idő óta újra gyanus erjedés észlelhető.

Domitíanus egy csapásra végezni akart ezzel az állandóan fölkelésű zsidó veszedelemmel. Népiirtó rendeletéről pontos történelmi értesüléseink nincsenek, de hogy valami szörnyűséges tervet rejtett magában, azt különböző egykori történelmi följegyzésekből tudjuk. Az

egész római birodalomban szétszórt zsidóságon tompa kétségbeesés vonaglott keresztül.

Es ebben a kétségbeesett helyzetben kitűnt az, hogy Palesztina, Zsidóország, elnéptelenedve, vérbegázolva, politikailag meghalva bár, de mégsem szűnt meg az egyetemes zsidó nemzet politikai centruma és élő lelkiismerete lenni. Abban az időben újra II. Gamliél volt a jennei Szanhedrin elnöke. A rettenetes végveszély hallatára II. Gamliél maga mellé vette elnöktársát Eleázár ben Azárját és a legnagyobb zsidót, Akibát — és télviz idején Rómába siettek, hogy a népiirtó parancs visszavonását kieszközöljék. Missziójuk sikerrel járt. A történelmi följegyzések szerint egy előkelő és a császári házhoz közelálló római szenátor segítségével (nagyon könnyen lehetséges, hogy épen a már említett Flavius Clemens, a császár legközelebbi vérrokona volt, — ugyanaz, akit Domitíanus később, a zsidó hitre térése miatt kivégeztetett) sikerült a fenyegető végveszedelmet elhárítani a zsidó nép feje fölől. A talmudi kutforrás valóban följegyzí azt is, hogy az illető szenátor és fiatal, ragyogóan szép felesége a zsidó hitre tértek át és életük önkényes fölládozásával mentették meg a zsidó népet. Gamliél és Akiba mindenekelőtt őket keresték fel Rómában, megbeszéltek velük a tennivalókat és a Talmud homályos tudósítása szerint, a szenátor ifju felesége, mielőtt önkéntes halálba ment volna, végrendekezett és egész vagyonát Akibára hagyományozta.

Vajjon kinek szült ez a megrendítő áldozat és végrendekezése? A zsidó hitre tért római asszony önfeláldozása volt-e ez új hitéért, vagy a nő rajongó tanuságtétele, amely Akiba személyének szült?...

Akiba ebben az időben nagyszerű férfierejének teljében volt.

(Folytatása következik.)

En is beálltam jósna...

Mit tagadjam: fölöttébb megirigyeltem az időjósokat. Irigylem isteni logikájukat, mellyel követői tudják a felhők járását, kiszámítják az esőcseppek irányát és meghatározzák a napsugarak kisütésének idejét. Szeretnék én is tenni valamit az emberiségért, mely mindig hevesen szemjázta azokat a jóslatokat, melyek kedveztek ösztöneinek, vágyainak és korlátozottságainak. Épen ezért egy politikai horoszkop, érted: jóslattábla megszerkesztését határoztam el, amelyet ezúttal díjtalanul bocsátok embertársaim rendelkezésére, abban a reményben, hogy összes más ügyes-bajos dolgaikban megfelelő díjazás ellenében fogják felhasználni kitűnő jóstehetségem t. Előrebocsátom, hogy alant következő jóslataim nem valami érzékfeletti, azaz csodaszzerű kinyilatkoztatás eredményei, pusztán éles logikám, megrendítő következtető erőm és csodálatraméltó tapasztalásaim folyománya. Abból a premiszámból indulnak ki, hogy az eseményeket, azokat is, melyek az emberekkel történnek meg, az időjárás befolyásolja. Az időjárás viszont a kedélyekre és az étvágyra van befolyással, amik tudvalevőleg a politikai élet legfőbb mozgató erői, nem is szólva a szerelmi kilátásokról, melyek szorosán összefüggenek az időjárással, a napsugárral és a természet egyéb változásaival.

Minden előjáró beszédnél azonban szebben beszél — a jóslat maga, mely — hiszem — teljes mértékben ki fogja elégíteni olvasóim kíváncsiságát.

Tehát:

Június 15-től—20-ig: A parlamentet ez öt nap alatt nem fogják meggyitni. Elénk viharok várhatók az ellenzéknek, mely azonban a kormány derűjére egyáltalán nem lesz hatással. A lej stabilizációjáról ismét szó esik, ami viszont nem lesz hatással az árfolyamok ingadozására. Portugáliában ezen öt nap alatt nem lesz forradalom. Ha mégis lenne, ez a passzát-szelek abnormis működésének volna betudható.

Június 20-tól—25-ig: Briand ismét kijelenti, hogy nem akar lemondani, de ha nem szólna egy szót sem, ez azt bizonyítja, hogy tényleg nem mond le. A Népszövetség ezen az öt napon át különös gonddal fog ügyelni Európa békéjére, ami derűs napsütésben és a strandok nagy forgalmában fog érvényre jutni. A cseresznye nemzetközi ára súlyedőben lesz, a megyé azonban szilárd irányzatot fog mutatni. Nagyon valószínű, hogy Goga Octavian e napokban nem fog nyilatkozni. Ha mégis megtenné, ez kizárólag az újságírók hibája lesz. Ugynevezett vis major, amelyet semmiféle jóstehetség nem tud kiparizolni.

Június 25—30-ig. A randevuk száma erős emelkedést fog mutatni. Ha minden rendben megy, ismét fuziók tárgyalásokról hallunk, amelyek azonban nem lesznek befolyással hallószerveink épségére, tekintettel a megszokásra. Ez a pár nap az ígéretek napja lesz. A kormány megígéri, hogy letöri a drágaságot, behozza a külföldi tőkét, amiket annál is inkább megelégedéssel fogunk hallani, mert ez nem fog változtatni a dolgok rendes menetén és legnagyobb örömeinkre minden marad a régiben.

Július 1-től 10-ig. A világ különböző részein szerelmi öngyilkosságok követtetnek el, tekintettel a holdfényes éjszakákra és az elviselhetetlen melegre. Sok sikkeszítőt is lelepleznek, de sammiesetre sem annyit, mint amennyi tényleg van. A rendőrség ezeken a tikkasztó napokon kissé kimerült lesz világ-szerbe. A parlamentben, ha nyitva volna, nagy viharok volnának. Az ellenzék deklarációt olvasna fel, mely szerint a választásokon atrocitások történtek. De miután a parlament nyári szüneten lesz, — a kormány kijelenti, hogy a választások tiszták voltak. És ez nem lesz nyári mese.

Július 10-től—20-ig: Ezekben a nehéz levegőjű, forró napokon sehol a világon nem kell kommunista zavargásoktól tartani. Az összes forradalmárok strandolnak és készek a burzsoázia hölgyeivel is viszonyt kezdeni. A szociális kiegyenlítés hete ez, melyben elmosódnak a társadalmi ellentétek, hogy egységes konturba olvadjanak. A parlamentekben szélcsend. A tengereken is. A népszövetség összes teremtéshálószobákká alakítja át, miért is kevés kilátás van háborúra.

Július 20-tól—augusztus 1-ig: Amundsen,

tekintettel a kánikulára, nem indul az északi sarkra. Viszont az északi sark sem indul meg a kánikula láttára, mellyel halálos ellenséges kedésben van. Franciaországban a kenyérjegyek behozatala egy újabb kenyérkereseti ágot hoznosít meg: a kenyérjegy-létszámokat. Miért is egyre fokozódó idegenforgalom. Briand század-szor jelenti ki, hogy nem mond le, de a frank tovább zuhan. Ha nem zuhanna, ez a csodával volna határos, miért is egy új orléansi szüz fellépése várható. Windischgrätz és Nádossy nyári szabadságra mennek. Csodálatos pedig,

mert nyáron jobb a hűvösön. Hogy mégis mennek, ennek kizárólag a mohácsi vész az oka. Egyelőre a becses olvasó elégedjék meg ennyivel. A jóslás nehéz mesterség, mert csak észszel és szívvel nem lehet megosinálni. Erő kell hozzá és merészség. És főleg hit a csalhatatlanságban. Én hittem a magam csalhatatlanságában, ezért készült el ez a horoszkop. Ha nem válna be mégsem — történnek még csodák, — akkor legfeljebb tévedtem. Tévedni pedig emberi dolog, de a legemberibb a megtévesztés. Ping Pong.

Ma tartják meg a megyei pótválasztásokat

Széleskörű intézkedések történtek a rend fentartására

(Cluj Kolozsvár, június 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amint ismeretes, a megyei tanácsok választásának során három helyen, így Kolozs megyében is, egyik párt listájának sem sikerült a szavazatok abszolút többségét összegyűjteni és így három megyében pótválasztásra került a sor. A közigazgatási törvény, amely a megyei választásokra is intézkedik, világosan előírja, hogy eredménytelen szavazás esetén a választást az utána következő 8 napon belül feltétlenül meg kell ismételni.

Kolozs megyében a nemzetpárti lista 18 szavazattal kapott többet, mint a kormánypárt, s így nem érte el az abszolút többséget.

Bálinth törvényszéki elnök ezért a választások eredményének nyilvánosságra jutása után péntekre tűzte ki az új választási terminust és meglett minden intézkedést arra vonatkozólag, hogy a választást ma megtarthassák. Általános zavart és fejtelenséget keltett azonban az a prefektusi rendelkezés, amely ugy intézkedett, hogy a bizalmiférjak a törvényszéki elnök által kijelölt időpontban ne menjenek ki a községekbe. Ez az intézkedés onnan ered, hogy a kormány felhivatalos lapjában a russii véres események után, egy közlemény jelent meg, amely szerint a kormány a megyei

lakosság végtelékig felizgatott és kortescsöklökből fanatizált lelkiállapotára való tekintettel, a pótválasztások időpontját nem tartja opportunusnak és azokat bizonytalan időre elhalasztja.

Ez volt az oka annak, hogy a prefektúra, amely tudvalevőleg a megyei választások ügyeit intézi, az utolsó pillanatig nem tudta mitévő legyen a pénteki pótválasztással szemben. Tegnap Clujü prefektus táviratilag fordult a belügyminisztériumhoz felvilágosításért. Ma délután megérkezett a válasz, amely intézkedik, hogy a választásokat minden körülmények között meg kell tartani. Az utasítás értelmében Clujü prefektus szonnal rendelkezett, hogy a bizalmiférjak a szavazóhelyiségekbe kimenjenek. Ugyanakkor érteitette erről a törvényszék elnökét is, aki viszont intézkedett, hogy a szavazásvezető törvényszéki bírák állomáshelyeikre kiutazzanak.

A mai választás egyébként rendkívül hevesnek és izgalmasnak ígérkezik. A prefektus széleskörű intézkedéseket foganatosított, hogy a választási küzdelmek el ne fajulhassanak és a rendfentartó közegek szigorú utasítást kaptak, hogy a választókkal szemben legmesszebbmenő tapintatossággal járjanak el.

Miklós román herceget meghívták a lengyel trónra

Rómában fontos tanácskozások folynak a lengyel monarchia visszaállítására. A lengyel alkotmányt sürgősen módosítják

(Róma, június 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Messagero“ jelentése szerint az olasz fővárosban néhány nap óta több lengyel politikus tartózkodik, akik a lengyel diplomáciát szervek megkeresésével, királyt keresnek a lengyelországi trónra.

Maiklacscky őrnagy, Pilsudszky egyik barátja, kijelentette a „Messagero“ tudósítójának, hogy Lengyelország előbb, vagy utóbb fel kell, hogy adja köztársasági államformáját és vissza kell, hogy térjen a monarchiához, amely a lengyel nép hajlamainak jobban megfelel és amely megállást fog parancsolni az évek óta tartó különböző politikai machinációknak. Az őrnagy megjegyezte, hogy nincsen kizárva, hogy a jelenlegi lengyel pártarcokból a monarchia proklamálása fog megszületni.

Az egyik lengyel politikus a napokban már tel is ajánlotta a koronát Sixtus burboni hercegnek, akinek kandidálását Franciaország is jónéven venné. A herceg azonban, miként már évekkal ezelőtt, most is kategorikusan visszautasította az ajánlatot. A visszautasítást úgy próbálták kiparizolni, hogy XI. Pius pápa intervencióját kérték, aki azonban kijelentette, hogy nem óhajt Lengyelország bűnyéibe avatkozni.

Sixtus herceg visszautasítása következtében most már Xaverius burboni hercegnél és Miklós román hercegnél, valamint Kristóf görög hercegnél próbálkoznak a monarchista érzelmű lengyel politikusok. Xaverius és Miklós herceg állásfoglalása még nem ismeretes, Kristóf görög herceg azonban azt a választ adta a lengyel főuraknak, hogy kopasz fején nem tölne meg biztosan a korona.

Gazdasági és kulturális autonómiát kap a lengyel zsidó kisebbség

Varsó, június 10. Tegnap minisztertanács volt a köztársaság elnökének részvételével, amelyen megvitatták az alkotmánymódosító javaslatot. Elhatározták, hogy ezentúl a minisztertanács napirendjét előzetesen bemutadják a köztársasági elnöknek, akinek joga lesz külön minisztertanácsot összehívni saját elnöke alatt. Eddig a lengyel köztársasági elnök nem vett soha részt a minisztertanácsokon.

Bartel kijelentette, hogy a kormány még nem döntött arról, hogy a parlament elé terjeszti-e az alkotmánymódosító javaslatot, vagy pedig teljhatalmat kér az elnök számára a módosítások megvalósítására.

Hivatalosan megcáfolják a galíciai zavargásokról szóló híreket. Az országban mindenütt rend és nyugalom van.

A Bartel kormányhoz közelálló Pilsudszky párti lapok jelentése szerint az új kormány egyik első és legfontosabb feladatának tekinti a lengyelországi és lengyel kisebbségek helyzetének rendezését. A hi-

sebbségek legnagyobb részben autonómiát fognak kapni. Teljesítik az ukránok alapvető követelését is és Lembergben ukrán egyetemet állítanak föl.

A zsidó kisebbségek problémájának megoldásánál a zsidók kíváncsiságához mérten, első sorban a gazdasági és kulturális tényezőket fogják figyelembe venni.

Lengyelország gazdasági helyzetét a Bartel-kormány külföldi szakerek igénybevételével akarja rendezni. Egy hivatalos közlés szerint a legutóbbi minisztertanács elhatározta Kemmerer amerikai tanár, híres gazdasági szakértő meghívását egy nagyobb szakértői kar élén Lengyelországba, ahol tanulmányozni fogják a gazdasági viszonyokat és tanácsokkal látják el gazdasági kérdésekben a Bartel-kormányt. Diplomáciai körök szerint Kemmerer meghívásával a lengyel kormány ki akarja kerülni, hogy az országot pénzügyi ellenőrzés alá helyezték. Ha ugyanis Kemmerer Varsóban van, arra hivatkozhatnak, hogy az amerikai misszió amúgy is elvégzi a felügyeleti tiszteket.

Kétezer diák tüntetőleg otthagya a hannoveri technikai főiskolát

Az otthonmaradt diákok sztrájkba léptek. Lessing professzor Hindenburg-ellenes propagandájának következményei

(Berlin, június 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hannoveri technikai főiskola hallgatói néhány nappal ezelőtt a diákmozgalmak történetében egyedülálló akciót indítottak. Tegnap reggel a főiskola összes tanuló kimondották, hogy tüntetőleg kilépnek az intézetből és a braunschweigi főiskolára iratkoznak be. A tanári karral támadt konfliktusnak ilyen szokatlan megoldására az adott aktuálitást, hogy Hindenburg körül ismét fellángolt a politikai harc a volt uralkodó családok birtokainak kisajátítása ügyében írt és indiszkrétió folytán nyilvánosságra jutott levele miatt. Tudvalevő ugyanis, hogy a német köztársaság elnöke hannoveri és a diákság lokálpatriótizmusból is híve a mazuri győzőnek. A tanári kar viszont, különösen pedig Teodor Lessing professzor most is, akárcsak az elnökválasztás idején, nagy propagandát fejt ki Hindenburg ellen. Ez robbantotta ki a konfliktust, amelyből kifolyólag

kétezer diák azonnal otthagya a hannoveri főiskolát és különvonattal Braunschweigba utazott.

A még Hannoverben maradt háromezer hallgató ebből az alkalomból tüntetést rendezett a reakciós tanárok ellen.

A tüntetők négyüest is tartottak, amelyek szónokai hangoztatták, hogy a diákság elcsúszta a porosz közoktatásügyi miniszter ellen.

Négy palesztinai memorandum fekszik a Népszövetség előtt

Weizmann Chajim levele a kincstári földek, az iskola-szubvenció és más sérelmek ügyében

(Genf, június 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Népszövetség mandatárius bizottsága — amint azt az Uj Kelet közölte — e hónap nyolcadikán tíznapos tanácskozásra ült össze. E bizottság munkájának javarészt ezuttal a Palesztina-problémák fogják lekötöni, minthogy nem kevesebb, mint négy memorandumot kell megvizsgálnia. Ez emlékiratok közül kettőt zsidó közületek adtak át: a cionista exekutive és a palesztinai zsidó nemzeti tanács. Körülbelül azonos megállapításokat közöl a két beadvány és hasonló követeléseket támaszt a kormánnyal szemben. Mindkét testület egyuttal delegációval is képviselteti magát a genfi tanácskozás mellett. Jelentést tesz továbbá sir Symes, a Palesztina-kormány első államtitkára, aki az írásba foglalt jelentésben kívül személyesen is felvilágosításokat fog adni. Végül az arab nacionalisták adtak be memorandumot, amelyben sérelmeiket sorakoztatják fel.

E bizottság előtt a világpolitikanak egy jelentős fejezete bontakozik ki. Ami Palesztinában történik, az alapjában véve minden ország zsidóságának legközvetlenebb érdekeit érinti és ilyen módon nemcsak a zsidók, hanem az illető országok egész közvéleménye kapcsolódik bele a bizottság előtt fekvő problémákba.

Anglia felelőssége

Bizonyos, hogy a zsidóság ezuttal nemcsak egyes panaszok reparálása céljából küldötte el képviselőjét Genfben, nemcsak tisztára azért, hogy a kincstári földek széjjelosztása körüli igazságtalanságok miatt panaszkodjon, nemcsak a héber iskolák szubvencionálását fogják követelni, a zsidó legénységnek a védőcsapatokba való nagyobb számú beosztását. E követelések csak részei egy közigazgatási rendszernek, amelyek azonban világosan mutatják, hogy az angol közigazgatás Palesztinában miként értelmezi magát az angol mandátumot. Genfben most teljesen tisztázni kell a kérdést, vajjon az angol kormány amagára vállalt felelősséggel teljesítette-e a mandátum második pontját, amely szerint Palesztinát olyan politikai, közigazgatási és gazdasági helyzetbe kell hozni, amely biztosíthatja a zsidó nemzeti otthon felépítését. Vagyis gyakorlatiasabban kifejezve, e kérdés így fogalmazható: Az angol mandatárius hatalom elősegítette-e vajjon a zsidó bevándorlást, hozzájárult-e a letelepedés, a munkalehetőség szabályozásához, hozzásegítette-e a bevándorlást a teljes jogegyenlőséget és nyugalmat biztosító állampolgársághoz. Angliának

irányul, aki erélyes intézkedésekkel akarta a főiskola tanulóit arra kényszeríteni, hogy rendszeresen meghallgassák Lessing professzor előadásait. Tizenegy diákot kizártak, kétszáz ellen fegyelmi eljárást indítottak, sőt a főiskola bezárással is fenyegetőzött a kultuszminiszter, ha a Lessing tanár elleni demonstrációk meg nem szűnnek. Ezek a represszáliák azonban csak fokozták a diákság ellenállását. Az intézet rektora intervenálni akart és azt

javasolta Lessing professzornak, hogy a tanév végéig menjen szabadságra, de Lessing ezt elvi okokból kereken visszautasította.

A kultuszminiszter újabb rendszabályai azután teljesen felborították a helyzetet. A diákok tegnap egész nap titkos üléseket tartottak és ezeken határozták el a kivándorlást. Az otthonmaradt hallgatók sztrájkba léptek és így ma már nem voltak előadások a technikai főiskolán. A sztrájkot nyolcnaposnak tervezik. Lessing professzor mégis meg akarja kísérteni előadásának megtartását a kémiai laboratóriumban, amely az intézet egyik elhagyott részében van és szükség esetén elzárható a többi teremtől. A főiskola előtt erős rendőrsztag posztol, mert tartani lehet tőle, hogy a sztrájkoló diákság minden áron igyekezzék megakadályozni Lessing professzor bejutását az intézetbe.

ezt a problémát kellett megoldania, amikor a Népszövetség megbízását Palesztinával szemben vállalta.

Ugyancsak ezuttal kell majd minden kétséget kizáró módon elintézni a Jewish Agency kérdését. Nem lehet kétség aziránt, hogy ezuttal ezt a zsidó képviselőt mint nemzetközileg elismert jogi személyt kell tekintenie egy a mandatárius hatalomnak, mint mindazoknak az országoknak, amelyeket a Népszövetség felölel.

Weizmann levele

Kimagasló része a memorandumnak az a levél, melyet dr. Csaim Weizmann, a cionista világszervezet elnöke intézett még május elején lord Plumerhez, Palesztina kormányzójához. Ez a levél csatlolva van a cionista exekutive memorandumához. A levélben Weizmann egy a kormányt, valamint a mandatárius bizottságot különösen három rendkívül fontos körülményre figyelmezteti. Rámutat mindenképp arra, hogy noha a mandátum a paragon beverő kincstári földek kiosztása tekintetében bizonyos irányítást ad a kormánynak, a kormány ezt mégsem oldotta meg pozitív irányban. A levél konkrét javaslatokat is tesz. Így mindenképp a Bth Shan kerületben lévő araboknak kiosztott földekre vonatkozólag 1921 ben történtek itt nagyobbarányú földosztások az arabok javára. Azonban az arab parasztok szükségletei kielégítése után még maradtak földek. Az ugynevezett Djiftlik-földekből, amelyek visszamaradnak a kormánynak, a cionista világszervezet a zsidók számára kér földeket. Ezenfelül kéri még azt is, hogy a már tulajdonba ment Djiftlik-földek megváltását a kormány segítse elő a cionista szervezet számára, hogy ilyen módon egyfelől eleget tegyenek a mandatárius határozatoknak, másrészt pedig, hogy elejét vegyék a telep-spekulációnak.

A levél további során dr. Csaim Weizmann a héber iskolák szubvencionálását követeli, mert igazságtalanságnak tartja, hogy a zsidók, akik a lakosság 17 százalékát teszik ki, mindössze három százalékot kapjanak a nevelésügyi költségvetésből. Az exekutive nem kívánja a héber nevelésügyi ek az arab nevelésügyi rovására való szubvencionálását, sőt kívánja, hogy az arabok nevelésügye érdekében az edlignél is többet tegyen a kormány. Azonban nem nézheti az egyenlőtlen elbánást. Panaszot tesz továbbá a legutóbbi jomkipurkor a szent falnál történt hatósági beavatkozás miatt és követeli az olyan jogi helyzet inaugurálását, amely hasonló esetek megismétlését kizárja. A zsidóknak a határvédelemben való részvételét

is behatón követeli a levél, amelynek végén dr. Weizmann tiltakozik a mandatárius bizottság hatodik üléséről szóló jegyzőkönyvének egyik passzususa ellen. Ez a passzus úgy szól, hogy Palesztinában tifasz és hasonló járványos betegség szinte kizárólag zsidóknál fordul elő, amiből arra lehet következtetni, hogy a betegégeket a bevándorlók hurcolják az országba. Weizmann kimutatja, hogy míg a zsidó egészségügyi közegek minden járványos betegséget bejelentenek, addig az arab orvosok rendszerint ezt elmulasztják. Ianen van, hogy csakis a zsidóknál találunk járványos betegégeket.

* A meglepetések hónapja kezdődött a mai nappal az „Au Printemps“ (vált Missir) áruházban, amely kitűnő hírnevét mércékelt árainak köszönheti, amelyek még a lej esése idején sem emelt fel. A cég most 30 napig beszerzési áron, tehát minden nyereség nélkül bocsátja a közönség rendelkezésére összes áruit. A szerencsés ötlet bizonyára nagy tölögást fog előidézni a népszerű cég üzethelyiségeiben.

Ne hanyagolja el a köhögését!

Legelőőbb kötelességünk, hogy könnyű hüllésekből származó köhögésünket gyógyítsuk. Elhanyagolása súlyos komplikációkat, mint tüdőgyulladást, tüdőcsúshurutot, mellhártyagyuladást stb. idézhet elő. Mindezek elkerülhetők, ha idejekorán a

Professor dr. Páter-féle köhögés elleni teát

használjuk. Egy csésze forró tea leékvés előtt véve, nemcsak ennek gyógyító hatását fokozza, hanem nyugodt pihenést is biztosít.

Professor dr. Páter-féle

Tüdő-tea

fokozza a szervezet ellentállóképességét, javítja a közérzetét, emeli az étvágyat és súlygyarapodást idéz elő.

A Professor dr. Páter-féle gyógyteák

tekeres és doboz csomagolásban vannak forgalomban. Csak rövidebb szükségletnél vegye a kis tekeres csomagolást. Osszabb használatnál, mint előnyösebb, a doboz csomagolás ajánlatos. (3/2 szeres tartalom, 20% os ármegtakarítás).

A profeszor dr. Páter-féle teák valamenyig gyógyszerárban és drogeriában kaphatók. Ha beszerzése nehézségeibe ütközn, úgy forduljara kerakutunkhoz:

Csillag gyógyszertár, Brassó

Hosszu-u. 14.

Kérjen ingyen ismertető könyvecskét. Vezérképvislet: Amphora Rt. Brassó.

ZSID

A Vasárnap z mári helyicsop téseérdekében alkalomra Szar a Szövetség el dr. Kohn Hí dr. Szönyi G főtiktára.

Az ünneps amelyet a hely feldiszitett h János „Apoth nyét olvasta zott a közönsé hegedüművész dómia művész hugának, Ková lett Wienav utólérhetetlen a cionizmus palesztinai ko a palesztinai arra a konkluz a cionista szer sz országépítő országépítő n nemzetközileg csön megszerz fektualásához a korban sik révén az orsz szükséges töké és meggyőző e

A helyics délután a Ker ben rendezet fel folytatólag gida József h után, amelye a legutóbbi hogy az anti ben 6000 sza a zsidóságot ö Fischer Józse pette. Fischer nek már volt szünni nem elhangzása u adást a cioniz a hithü szatu munkától va szükkebliségu ugymond — a még nem talá tól a zs bü azon megdöb szombat delu

Egy nagyo aki szombat elöadást tart zása mellett, ál, Eric Jisz kében beszél inzultálni aka mudisták. E nul áll a zsid itélést érdem többrendbeli kluziókép a történeti szük mét a sodráb felépítésének akarata, ez a dályozhatja r dista sem, ak gáncsolták.

Giszkalay tott rövid fe olvasta fel a kásságáról sz les véget ért

E-te a ve amelynek sor zott el. A szatmári ker egyesületek

ZSIDÓ KÖZÉLET

A szatmári Ijjár-miting

Vasárnap zajlottak le az E. Zs. N. Sz. szatmári helyi csoportja által az Ijjár-akció kimélyítéséért rendezett kulturális ünnepségek, amely alkalomra Szatmárra érkezett dr. Fischer József, a Szövetség elnöke, továbbá Giszkalay János, dr. Kohn Hillel, a kisintézőbizottság tagja és dr. Szőnyi Géza, a Keren Hajjeszód erdélyi főtárhelye.

Az ünnepségek sorát matiné nyitotta meg, amelyet a helyi csoport vezetősége az Uránia feldíszített helyiségében rendezett. Giszkalay János „Apotheosis” című szimbolikus költeményét olvasta fel, amelyet tapsviharral jutalmazott a közönség. Utána Kovács Jolán szatmári hegedűművész, a budapesti Országos Zeneakadémia művészoklevelet nyert volt növendéke hugának, Kovács Ibolyának zongorakiséréte mellett Wienawszky Fauszt-koncertjét játszotta utólrhetetlen virtuozitással Kohn Hillel dr. a cionizmus szerepéről tartott előadást, a palesztinai kolonizáció szempontjából. Az előadó a palesztinai kolonizáció történetét ismertette, arra a konklúzióra jutott, hogy míg egyrészt a cionista szervezetre hárul az a feladat, hogy az országépítő alapok állandó táplálásával az országépítő munka folytonosságát biztosítsa a nemzetközileg elhelyezendő zsidó nemzeti kölcsön megszerzéseig, amely az országépítés perktualizálásához szükséges, másrésztől csakis ebben a korban sikerülhet a cionista világszervezet révén az országépítő akaratot és a munkához szükséges tőkét koncentrálni. A melyen szántó és meggyőző erejű előadás nagy hatást gyakorolt.

A helyi csoport vezetősége által vasárnap délután a Kereskedő Ifjak Körének nagytermében rendezett népgyűlés keretében szóltak fel folytatódóan az illusztris vendégek. Dr. Borghida József helyi csoport-elnök megnyitó szavai után, amelyek között különösen hangsúlyozta a legutóbbi választások azon intéz. tanácsát, hogy az antiszemita Cuza-párt Szatmár megyében 6000 szavazatot kapott, amely körülmény a zsidóságot összetartásra kell kényszerítse, dr. Fischer József szólt fel nagy figyelem közepette. Fischer József dr. beszédét az Új Keletnek már volt alkalma részletesen közölni. A szünni nem akaró óvációkkal kísért beszéd elhangzása után Giszkalay János tartott előadást a cionizmus filozófiájáról. Beszéde elején a hithű szatmári zsidóságra apelál és az építő munkától való tartózkodás okát indokolatlan szűkkeblűségnek állítja be. Azok a zsidók, — ugymond — akik nem akarnak áldozatot hozni, még nem találták meg az utat, amely a szívük től a zs. bükig vezet. Rosszallását fejezi ki azon megdöbbentő eset felett, amely az elmúlt szombat délután játszódott le Szatmáron.

Egy nagyon vallásos palesztinai rab t. ugyanis, aki szombat délután egy szatmári imaházban előadást tartott és eközben, annak hangsúlyozása mellett, hogy a cionista mozgalomtól távol áll, Erec Jisráél építésének támogatása érdekében beszélt, előadásában megakasztották és inultálni akarták egyes türelmetlen fiatal tal mudisták. Ez az eset — ugymond — páratlanul áll a zsidóság mai viszonyai között és elítélést érdemel. Ismertette ezután a zsidóság többrendbeli honalapításának momentumait konklúzióképp a szatmári zsidóság elé tartja, hogy történelmi szükségszerűség, hogy épen most ismét a sodrában vagyunk Erec Jisráél újbóli felépítésének, ez a történet akarata, ez Isten akarata, ez a cionisták akarata és ezt nem akadályozhatja meg az a néhány fanatikus talmudista sem, akik a palesztinai rabbi beszédét elgáncsolták.

Giszkalay János után dr. Szőnyi Géza tartott rövid felszólalást, majd dr. Jordán Viktor olvasta fel a szatmári helyi csoport félévi munkásságáról szóló beszámolóját, amivel a népgyűlés véget ért.

Ez a vendégek tiszteletére bankett volt, amelynek során több lelkes felkötő hang zott el. A vacsorát kellemesen fűszerezték a szatmári kertész chalucok, valamint az ifjúsági egyesületek héber dalai és táncai.

Dr. Stern Mór

Előkészületek a Herzl évfordulóra

Az Áviva Barisszia kulturális bizottsága szétküldte bő és tartalmas műsoranyagát a Tamuz

20. évi országos rendezendő Herzl-émlékünnepélyekre. A műsoranyag szerencsés összeválogatott aktuális verseket, szindarabokat, prólogokat, emlékbeszédeket foglal magában. Ne legyen helység Erdélyben, ahol felejtethetetlen nagy vezérünk halálának huszonekedik évfordulója alkalmából nem rendeznek emléktünnepélyt. Már most meg kell tenni az előkészületeket, hogy a Herzl-nap ünnepélye méltó és nagyszabású legyen a cionizmus vezéréhez és a zsidó nép ujkori nagy profétájához.

A Czur Salom-társaság közgyűlése

Nagyváradról jelentik: Junius 10. évi, csütörtökön délelőtt tartotta meg a nagyvárad ortodox hitközség tanácstermében a Czur Salom szövetségi társaság (Lömaan Akkó) évi közgyűlést. A gyűlésen Nussbaum Sámuel elnököt. Az igazgatóság jelentését dr. Singer Jenő terjesztette elő. Ismertette a társaság jogi és gazdasági helyzetét és vázolja az okokat,

A kassai Reinitz-ítélet

Reinitz egyik büntársát életfogytiglani, másikat 15 évi fegyházra ítelték

(Kassa, június 10. Az Új Kelet tudósítójától.) Junius nyolcadikán kezdődött meg, mint már jelentettük, a Reinitz-pör csehszlovákiai vádlottjainak esküdtársai tárgyalása Kassán. Az első tárgyalási napon elhangzott vallomások közül a Demjanovics Ferenc keltett a legnagyobb érdeklődést, aki viszonylatát emelt az eliene tanuskodó sógora, Jeszenszky János ellen. A tanúk a mai tárgyaláson kedvezően vallottak Demjanovicsról. Ezután az ügyész felolvasta Lebovics Fülöp szatmári kereskedőnek, a meggyilkolt Lebovics Salamon fivérének a vizsgálóbíró előtt tett vallomását.

A jegyzőkönyv elmondja, hogy Lebovics Salamon Szatmárnémetiben valutaüzletekkel foglalkozott. Debrszenben ismerkedett meg Reinitzsal, aki ott 1919-ben a megszálló román katonaság besugója volt. Elmondja a jegyzőkönyvben Lebovics Fülöp, hogy fivére 1922 március 12-én Kassán volt két bankutalvány-nyal, melyek egyike 17.000, a másik 35.000 koronára szólott. Nem tudja mit csinált a esakkekért kapott pénzzel.

Szatmárra történt visszatérése után azt mondta unokafivérének, Wieder Salamonnak, hogy olyan üzletet fog kötni, amely ha sikerül, nagyon gazdaggá teszi, de ha nem sikerül, romlásba dönti. Mondta Wiedernek azt is, hogy olyan üzletről van szó, amiért be is zár-

amelyek az igazgatóság által Palesztinába küldött delegátusokat az újabb adás-vételi szerződés megkötésére készítették. Közli, hogy a Czur Salom területeinek szanálása kezdetét vette s ha a palesztinai gazdasági viszonyok megjavulnak, úgy a szanálási munkák nemsokára be is fejeződnek. A közgyűlésen ezután egy igen heves és hosszú vita indult meg a palesztinai iroda működéséről, valamint a küldött delegátusok által megkötött új szerződésről. A vita után az elnök szavazásra teszi fel a kérdést, melynek eredményeképp a közgyűlés 8 szavazattöbbséggel elfogadja a dr. Weissburg Chaim által beterveztett számadást, valamint tudomásul veszi a megkötött újabb szerződést és köszönetet mond dr. Halberg Gyulának és Szenes Henriknek, akik a társaság megbízásából Palesztinában az ügykezelést felülvizsgálták és az újabb szerződést megkötötték. A közgyűlés végül ismét megbizta dr. Weissburg Chaimot a palesztinai ügyvitellel.

hatják. Többet nem akart mondani, mert beszületészet adta a társának, hogy nem árul el semmit. Wieder és Lebovics Salamon tizenöt év óta társak voltak. Ekkor azonban Wieder megtiltotta, hogy a közös üzlet tőkéjéből vegyen ki pénzt a tiltott üzletre.

Ez még az első kassai ut előtt történt. Körülbelül egy hétig tartózkodott Lebovics Salamon Kassán. Mikor hazatért, mégis kölcsönvett Wiedertől 17.000 lejt, Zeli Múrtól, a nagybátyjától 35.000 lejt és bank útján átutalta Kassára. Majd 1922 április 2-án rendes utlevéllel ismét Kassára jött, — azután pedig nyoma veszett. Vele eltűnt a pénz is.

Szünet után az elmeszakértők véleményét olvasták fel, amely szerint az összes vádlottak szabad akaratukból gyilkoltak. Bodnár a felelősséget is valami jelentéktelenség miatt megolte. Demjanovics jóhajlamu ember, az anyja elme-gyógyintézetben halt meg. Mindketten felelősségre vonhatók. A bizonyítási eljárás befejeztével megkezdődtek a perbeszédok.

A vád és védelem elhangzása után a kassai törvényszék ma délben mondta ki az ítéletet Reinitz büntársai fölött. Demjanovics Péter gázgyári munkást életfogytiglani fegyházra, Bodnár Gyula közművest 15 évi fegyházra ítélték négy rendbeli gyilkosságban való részvételért. A vád és védelem felelősséget.

Nyilvánosságra került Hindenburg levele

„Én, aki egész életemet a porosz királyok szolgálatában töltöttem...” A jogbiztonságot és a magántulajdonot féltő Hindenburg a kártérítés nélküli kisajátítástól. Döntés előtt a fejedelmi vagyonok sorsa

(Berlin, június 10. Az Új Kelet tudósítójától.) Röviden jelentettük, hogy a német politikai életben milyen kavargást idézett elő Hindenburg köztársasági elnöknek indiszkréció folytán nyilvánosságra hozott egyik levele, amelyet Loebel miniszterhez intézett és amelyben élesen állást foglal a német fejedelmek birtokainak kisajátítása ügyében tervezett népszavazás ellen, amelyet Németország monarchista tradícióhoz méltatlannak tart. Most alkalmunk van Hindenburg levelének szövegét közölni:

„Berlin, 1926. május 22.

Excellenciás uram!

Május 19-iki levelét élénk érdeklődéssel olvastam. Azt a kérését, hogy a fejedelmek birtokainak kisajátítása ügyében nyilvánosan foglaljak állást, alkotmányos és államjogi okokból nem tehetem. Arról sem lehet szó, hogy ebben az ügyben manifestumot intézzek a kormányhoz.

A német kormány már ez év április 24-iki ülésén határozottan és félreérthetetlenül felvilágosította a német népet arról, hogy a német fejedelmek birtokainak kártérítésmentes kisajátításáról, mindaddig, amíg Németország jogállam lesz, nem lehet beszélni, hogy a német nép egyes rétegeinek azt a kívánságát, hogy ezeket a birtokokat minden fizetés nélkül elvegyük, visszautasítja. Az 1926 május 17-én újjáalakult Marx kormány az előző kabinetnek ezt az állásfoglalását változtatás nélkül magáévá tette. Meg vagyok tehát győződve arról, hogy a kormány, anélkül, hogy külön véleménynyilvánításomra szükség volna, ebben az értelemben fog eljárni és nem fogja megengedni, hogy a nép-

szavazás veszélyeztesse Németország jogi presztizsét.

Ami egyébként az én véleményemet illeti, nem hallgathatom ell. Ön előtt mennyire aggódom a tervbevetett népszavazás miatt. Én, aki egész életemet a porosz királyok szolgálatában töltöttem, nemcsak jogtalanságnak és igazságtalanságnak, hanem sajnálatos tapintatlanságnak tartom a népszavazásnak még csak a gondolatát is. Le kell azonban szögeznem, hogy a dolgoknak nem a politikai, hanem kizárólag erkölcsi és jogi oldalát nézem. Ez a népszavazás éles sebet ütne jogbiztonságunkon és a magántulajdon szentségén. Ha a népszavazás megtörténne, egy oszlop dőlne ki Németország alól, mint jogállam alól és egy olyan lejtőt nyitna ez meg, amelynek súlyosságát még csak nem is lehet belátni. A kártérítés nélküli kisajátítás rendszeré válna és megnyitná a tömegek szűcsöny öszőneinek zsálpjeit.

Hiszem, hogy a német nép a kellő pillanatban be fogja látni azt a veszélyt, amellyel egy ilyen lépés fenyeget.

Barátságos üdvözléssel az ön

Hindenburgja

A népszavazás kérdése egyébként már a parlament előtt van és a hét folyamán feltétlenül megtörténik a döntés. A közép-pártok egy kompromisszumos javaslatot terjesztettek be, amely teljesen fedi Hindenburg álláspontját, de amelynek ebben a pillanatban még nincs többsége. A szociáldemokraták, a kommunisták, továbbá a szélsőjobb-pártok, a német nemzetiek és a völkischek továbbra is változatlanul hitartanak a kártalanítás nélküli kisajátítás, illetőleg a népszavazás követelése mellett.

Goga szerint a kormány azért kötött paktumot a magyarokkal és szászokkal, hogy megakadályozza a kisebbségi blokk megalakulását

(Cluj-Kolozsvár, június 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ország közvéleménye még mindig nem tért napirendre a hunyadmegyei választási atrocitások fölött. Ezzel kapcsolatban az ellenzéki lapok egyöntetű kampányt indítottak a kormány ellen a kisebbségekkel szemben folytatott magatartása miatt. A különböző támadásokra Goga Octavian belügyminiszter kijelentette a Rador tudósítójának, hogy Hunyadmegyében egy közigazgatási vezérfelügyelő még folytatja a vizsgálatot. Ami a „Lupta“ elkobzását illeti, az a korona ellen intézett támadás miatt történt. Az „Adeverul“-t a belügyminiszter tudta nélkül kobozták el, a „Románia“-t pedig a hunyadmegyei incidensnek politikai spekulációra való meg nem engedhető hangu kihasználásáért.

A kisebbségközi blokk ellenszere

Goga ezután rámutatott arra, hogy tudomására jutottak erdélyi románellenes meggyilvadásokról szóló hírek. Ha igaz, hogy az ország zászlaját profanizáltak, szigorú büntetés vár a bűnösökre. Törvényt és megértést kér a kisebbségi élet problémái iránt. A kormányt a kisebbségekkel kötött választási kartell megkötésénél, az a szempont vezette, hogy a kisebbségeket türelmesleggel kell a román államességgel összeforrasztani. Maggyőződése szerint szolgálatot tett az országnak a választási kartellel, mert ezzel megakadályozta egy kisebbségközi blokk lehetőségét. Bizik abban, hogy a politikai belátás arra fogja vezetni a kisebbségeket, hogy követeléseikkel ne menjenek túl a normális határokon és barátságos atmoszférát teremtve, a túlzásokat sikerülni fog kiküszöbölni törvényes eszközökkel.

Végül Több magyar képviselő személye ellen elhangzott vádakról szólott a belügyminiszter. Hangsúlyozta, hogy a kormány nem szólhatott bele abba,

milyen jelölteket állít fel a magyarság. Ha vannak ezek között irredenták, ez a Magyar Pártra tartozik. Meggyőződése szerint a magyarok első parlamenti szereplésük alkalmával tudni fogják kiküszöbölni az inopportunos surlódásokat.

Ezzel egyidejűleg a belügyminisztérium sajtóosztálya megcáfolja az egyik bukaresti lapnak azt a hírt, hogy a kormány megengedte valamennyi magyar és orosz lapnak az országban való terjesztését.

Öszre maradt az ellenzéki fuzió

Az ellenzéki pártok erős parlamenti harcra készülnek a kormány ellen. A parasztpárt állandó pártvezetősége tegnap este összeült és az általános politikai helyzettel foglalkozott. Az ülést ma folytatják. Jorga és Maniu, a nemzeti párt vezetői is ma megbeszélést folytattak egymással. Konstatálták, hogy egyelőre nem látszik szükségesnek a pártkongresszus összehívása és a pártvezetés kérdését a június 15-ére összehívott permanens pártvezetőségi ülés fogja összehívni.

Maniu tegnap Mihalacheval is tárgyalt és megállapodtak abban, hogy a két párt a parlamentben egymás mellett fog küzdeni és öszre halasztják a fuzió kérdésének elintézését.

A kormány átszervezése

A parlament megnyitásával kapcsolatban erősen foglalkoztatja a politikai köröket a kabinet rekonstrukciójának eshetősége. Félhivatalos jelentés szerint a kormány átalakulásáról szóló különböző hírek közül csupán annyi látszik bizonyosnak, hogy a parlament megnyitása után Coanda és Negulescu miniszterek lemondanak, illetve a szenátus és a kamara elnökei lesznek, a közoktatásügyi tárcát Petrovici, az ipar és kereskedelmi tárcát Cudalbu veszi át, többi helyett pedig Anibal Teodorescu, a jelenlegi bukaresti primár lesz az igazságügyminiszter.

Vámháború készül

Magyarország és Csehszlovákia között

Óriási botrányokkal kezdődött a cseh agrárvámok parlamenti tárgyalása

(Prága, június 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) A csehszlovák agrárvámok miatt Magyarország és Csehszlovákia között az utóbbi időben rendkívül feszült lett a gazdasági viszony. Mint ismeretes, Magyarország mintegy másfél évvel ezelőtt megszűntette a behozatali korlátozásokat, aminek első sorban a cseh ipar látta hasznát. Magyarország főleg gabonát és élőállatot szállított Csehszlovákiának és így a külkereskedelmi kapcsolat a két ország között egyre intenzívebbé lélt. Ezt a viszonyt most az agrárvámok kérdése bontotta meg, amely a csehszlovák földművelők érdekében olyan vámvédelmet akar életbeléptetni, amely teljesen elzárja a magyar gabona és élőállat elől a Csehszlovákiába irányuló exportot. Az új agrárvámok szerint a buza váma 30-60, a rozsé 30-50, a liszté 70-120 cseh korona volna és ugyanilyen mértékben emelnék az élőállatok és egyéb gabonatermékek importilletékét.

A cseh agrárvámok kérdése nemcsak Magyarországot, de Romániát is közelről érinti, miután oda gabonát, de főleg élőállatot exportálunk igen tekintélyes mennyiségben. A mezőgazdasági érdekek védelmét célzó agrárvámok Csehszlovákiában is erős ellentéteket idéztek elő, mert a cseh ipar nem nézi jószemmel a mezőgazdaság túlzott védelmét, arról kevésbé, miután a legkisebb konfliktus magyarországi piacnak elvesztésére vezetne.

Sorozatos botrányok az agrárvámok tárgyalásánál

Az agrárvámok tárgyalása, mint előrelátható volt, hatalmas viharokat támasztott a cseh képviselőház mai ülésén. A cseh képviselőház történetében még soha nem volt példa ilyen hatalmas botrányra. Dél 12 órakor nyitotta meg az elnök az ülést, nyomban az ülés megnyitása után az egész ellenzék, mint egy ember óriási lármában tört ki és követelte, hogy a kormány teljes számban jelenjen meg az ülésen. Az elnök hasztalan rázta a csengőt, a vihar nem akart elűlni csak akkor, amikor Hacken kommunista ment fel a szónoki emelvényre, aki azt javasolta, hogy a szakminiszterek és a miniszterelnök haladékot kérjenek jelenjenek meg az ülés eme-

ben, hogy nyilatkozzanak az agrárvámokról.

Az elnök szavazásra teszi fel a kérdést, melyet 144 szavazattal 99 ellenében elvetettek. Erre újból hatalmas botrány tört ki, amikor a cseh szocialisták szónoka megismételte ugyanazt a javaslatot, azt is leszavazták.

Közelharc a javaslat előadója ellen

Félórai szünet után Zadima, az agrárjavaslat előadója lépett az emelvényre, aki azonban a nagy láрма következtében szóhoz sem tudott jutni. A kommunisták egészen a szónoki emelvényig nyomultak előre, az egyik képviselő hatalmas akta-csomót vágott Zadima fejéhez, aki erre ijedten hagyta ott a szónoki emelvényt, mire az elnök az ülést felfüggesztette.

Közel egyórás szünet után az elnök újra megnyitja az ülést. Zadima újból elő akarja adni a javaslatát, de az ellenzék fülsiketítő zajban tört ki úgy, hogy egyetlen szót sem lehetett hallani. Erre Zadima a gyorsírókhoz lépett és közvetlen föl jött hajlva mondotta el beszédét.

A nagy zaj csak akkor csillapodik le, amikor Bolen kommunista képviselő megy fel a székre és éles szavakkal támadja a vámjavaslatot.

Az utána következő szónok Ziskovszki cseh agrárius képviselő a birtokrendező hivatal elnöke, de ezt sem engedik szóhoz jutni. Az ellenzéki körökben kiabálják feléje:

— Földolvaj, földrabló! Beszéljen a birtokrendezőről!

Ziskovszki látja, hogy minden kísérlete hiábavaló, ő is a gyorsírók asztalához megy és lediktálja beszédét.

Elterüheteilen a magyar-cseh vámháború

(Budapest, június 10. Magyar gazdasági körökben óriási visszatevészt szült a cseh agrárvámok kérdése. Nemcsak gazdasági körökben, de a kormány részéről is el vannak határozva arra, hogy a Csehszlovák kormány megszavaztatja ezt az új vámtörvényt, hasonló represszáliákat foganosítanak. Miután a jelek szerint nem remélhető, hogy a cseh kormány elter ezen szándékától, a magyar-cseh vámháború elkerülhetetlennek látszik.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátsági zsidóság napilapja szerkesztői: Giszkalay János és dr. Marton Ernő felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő az Uj Kelet cikkeinek átányomlásáért csak a szerkesztőség felelőséért engedjék meg.

— **Eltörölték a vendéglők és szállodák maximális árait.** Bukarestből jelentik: A ma esti minisztertanácsban Coanda tábornok elnökölt, mert Averescu elkísérte az uralkodó családot Resireára. A minisztertanács a brassói városi tanács kérésére és a legfőbb gazdasági tanács olózetes véleményezésére eltörölte az éttermekre és szállodákra vonatkozó maximális árait. Ez a rendelkezés néhány nap múlva valószínűleg maga után fogja vonni a spekulatív törvény hatályon kívül való helyezését.

— **Groza Péter elítéli a közpénzek könnyelmű kezelését.** Bukarestből jelentik: Groza Péter közgazdasági miniszter az „Universul“ tudósítójának kijelentette, hogy mélyen elítélendő az a könnyelműség, amellyel a közpénzeket az arra hivatottak kezelik. Így konstataulta a mostani árvizek idején tönkrement milcovi hid aktáiból, hogy a hidat a CFR a legfőbb műszaki tanács utasításának ellenére és figyelembevétele nélkül építette fel. A miniszter szigorú vizsgálatot és a bűnösök megbüntetését helyezi kilátásba.

— **Lemondott Transjordánia miniszterelnöke.** Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai arab exekutive hivatalos lapja a „Fellesztin“ közli, hogy Rikabi pas, Transjordánia miniszterelnöke, engedve a közvélemény nyomának, lemondott. Helyét többé nem arab nemzetiségű politikus, hanem az angol kormány transjordániai megbízottja, Cx őrnagy foglalja el. Transjordánia közvéleménye azért fordult Rikabi pasa ellen, mert ez nem emeltellenvetést Transjordánia Palesztinához való csatlósásával szemben és nem emelt vétőt ennek az ország résznek a zsidó bevándorlás számára való megnyitása elé. Szemére hányják Rikabi pasának azt is, hogy feloszlatta a transjordániai arab légiót és hogy hozzájárult Transjordániának a cionista Rutenberg mérnök által való elektrifikálásához.

— **Vizsgálat indul a kolozsvári repülő-szerencsétlenség ügyében.** Beszámolt az Uj Kelet arról a repülőkatasztrófáról, amely néhány nappal ezelőtt történt. A repülőgép utasai már túl vannak a veszélyen, a repülőgép roncsai azonban még máig is ott hevernek, mert nem szabad azokat onnan eltávolítani. A megszemélt repülőgép ugyan a vadonatúj gyártmányú volt és ezért a repülőosztály parancsnokságának utasítására, nem szabad a romokhoz addig hozzányúlni, amíg a helyszíre egy bukaresti vizsgálatbizottság meg nem érkezik. Felmerült ugyanis az a gyanú, hogy a szerencsétlenség nem a pilóták ügyetlensége, vagy motordefektus hanem gyári hiba okozta s így szükségessé vált, hogy a hadügyminisztériumnak egy speciális bizottsága vizsgálja meg. A repülőgépet pontyával takarták le és állandóan fegyveres őr van mellette, hogy senki se nyúljon hozzá. A vizsgálatbizottság ma délután érkezik Kolozsvárra és ejti meg a vizsgálatot. Nincs kizárva, hogy a vizsgálat nagy meglepetéseket fog eredményezni.

— **Negyven nap óta sztrájkolnak az angol bányászok.** Londonból jelentik: Az angol szénbányászok és bányatulajdonosok tegnapi kudarcot végződött megbeszélése komoly aggodalmat okoz az angol közvéleménynek és Anglia kormányának. A londoni sajtóorgánumok megállapítják, hogy a negyven nap óta tartó sztrájkban a szakadók ma mélyebb, mint valaha. Mindkét fél megegyen ragaszkodik eddigi álláspontjához s a tárgyalásokon megegyezés helyett éles összeütközésekre került a sor a tárgyalófelek között. Kormánykörökben megint elővették azt a tervet, hogy a bányamunkásokat megszavaztatják a sztrájk továbbfolytatásának kérdésében. A sztrájk élén álló Cook munkásszövetségi titkár a végrehajtóbizottság legutóbbi ülésén kijelentette, hogy a munkát a bányászok eddig formulázott feltételeinek elfogadása nélkül semmi körülmények között sem fogják fölvenni.

— **Halálos villámcsapás Giurgiuban.** Giurgiuból jelentik: Tegnap heves vihar tört ki a városban. Egy villámcsapás két katonát agyonütött, másik kettőt súlyosan megsebesített.

— **Elítélték a perselytől** Sotu tanács a kolozsvári Sőtörőjének büntelőlőzött a tsellyét feltörte tárgyaláson a besurranva a mellé bujt el. zafogott a perdozás után ez mikor a perselrátpapok, akik után a bíróság már előzőleg itélte.

— **A vilna előadásai.** N zsidó szintárs és ezzel is eleg zsidó tömegel csak este fél pedig Arnster zsidó tárgyu után félnégy ej“ című ha mig este köz megismételni.

— **A koloz nagygyűlése.** jövő hét folyam a háztulajdoro mátt ellensulyo arról, hogy mi százalékos lakt

— **Fehér** Városzerte által kalap-készítő tra le Kolozsvárra, dolgozott. Az im metországba utat anyagot és gépe áruk között egy szalagot is hozot kobozták és súly Azóta Fehér Ist majdnem minden gatáson volt a végigjárta az őss a méltánytalan b zel három évi ha szállították, de a is megbomlott. M sek ösöszével áral etet és iparháó elérni, hogy nek kalapokat készite teljesen elborult. kolozsvári elmege meghalt.

— **Megala csoportja.** Az károlyban az cse asánap zajlott csoport tisztika elnök Kcssovitz elnökök Weisz Az új csoport programjának re

Zongo
ZON
javítás cél
TR
céghez, Cluj,
7
Szöve

Ruhája molymentessé válik, ha Czinknél festtet, tisztittat.

— **Elítélték a Ferencendiek templomának perselytolvaját.** A kolozsvári törvényszék Sotu tanácsa ma tárgyalta Hadfaludi István, a kolozsvári Szentferencendiek temploma betörőjének bűnügyét, aki két hónappal ezelőtt belopózott a templomba, egyik mellékoltár perselyét feltörte és kiemelte annak tartalmát. A tárgyaláson a vádlott előadta, hogy délután bejutott a templomba, az egyik gyóntatószék mellé bujt el. Éjjel óvatosan kimászott és hozzáfogott a persely feltöréséhez. Hosszas fáradozás után ez sikerült is, de abban pillanatban, mikor a perselybe belenyúlt, rajtaütöttek a barátok, akik lefogták. Rövid tanácskozás után a bíróság tekintettel arra, hogy a vádlott már előzőleg büntetve volt, másfél évi börtönrre ítélte.

— **A vilnai zsidó színtársulat váradi előadásai.** Nagyváradról jelentik: A vilnai zsidó színtársulat pénteken nem tart előadást és ezzel is eleget kíván tenni a váradi vallásos zsidó tömegek kívánságának. Szombaton is csak este fél tíz órakor kezd előadásait és pedig Arnstein „A gettó rajongója” című zsidó tárgyú népszínművel. Vasárnap délután fél négy órai kezdettel Ansky „Nap és éj” című háromfelvonásos drámáját adják, míg este közkívánatra a „Dibbuk”-ot fogják megismételni.

— **A kolozsvári lakók szövetségének nagygyűlése.** A kolozsvári lakók szövetsége a jövő hét folyamán nagygyűlést hív egybe, hogy a háztulajdonosok egyre erőteljesebb mozgalmát ellensúlyozza és a lakókat felvilágosítsa arról, hogy milyen esetekben kötelesek az 50 százalékos lakbéremeléseket elfogadni.

— **Fehér István kalapos tragédája.** Városzerte általános részvétet keltett Fehér István kalap-készítő tragikus halála. Fehér Bécsből került le Kolozsvárra, ahol a legnagyobb kalapgyárakban dolgozott. Az impérium átvétele után, Fehér Németországba utazott ki, ahol nagymennyiségű nyersanyagot és gépeket vásárolt. Szerencsétlenségére az árak között egy csomó kalapszegőhöz való selyem szalagot is hozott be. É-mihályfalván az árúját elkolozták és súlyos pénzbírságot rótak ki ellene. Azóta Fehér István futkosott: Poniustól Pilátusig, majdnem minden héten leutazott Bukarestbe, kihallgatáson volt a miniszterelnökknél, a trónörökösökönél, végigjárta az összes számottevő politikusokat, hogy a méltánytalan bírság fizetése alól meneküljön. Közélt három évi harc után a bírságot valmivel leszállították, de akkor már Fehér lelki egyensúlya is megbomlott. Mindenkiellenességét látott, kérések ö. ö. árástotta el az iparkamarát, ipartestületet és iparhároságot s mindenáron azt akarta elérni, hogy neki egyedül legyen joga Kolozsváron kalapokat készíteni. Inni kezdett úgy, hogy elméje teljesen elborult. A közelmúltban beszállították a kolozsvári elmeógyógyintézetbe, ahol aztán a napokban meghalt.

— **Megalakult az „Ezra” nagykárolyi csoportja.** Az „Ezra” zsidó ifjúsági egyesület Nagykárolyban új csoportot alakított. Az alakuló ülés aszárnap zajlott le, melyen megválasztották a helyi csoport tisztikarát. Díszelnök dr. Fehér Ferenc, elnök Kocsorvitz Jecó, társelnök Szirmai Nusi, al-elnökök Weisz Rózi és dr. Benedek Lajos lettek. Az új csoport rövidesen megkezdí nagy kulturális programjának realizálását.

Zongoratulajdonosok

ne felejtsek

zongorájukat

javitás céljából, nyaralás előtt beküldeni

TRISKA I.

céghez, Cluj, Str. Saguna 14. (v. Bartha M.-u.)

Telefon 4-19.

— **Palesztina főkörmányzója gyengélkedik.** Jeruzsálemből jelentik: Lord Plumer főkörmányzó állapotában, aki néhány nappal ezelőtt influenzában megbetegedett, javulás állott be. A főkörmányzó ma már résztvehet az angol király születésnapja alkalmából rendezett díszebéden.

— **Etőkészületek az alsózsuki löversenyre.** Jelentette az Uj Kelet, hogy június 12.-én és 13.-án Alsózsukon ismét megkezdődnek a löversenyek. A versenyen egyelőre csak a bonchidai állami méntelep lovai vesznek részt, mégis teljesen löversenyszerű lesz, minthogy nagyszerű paripák, híres tenyészállatok sarjadékai futnak és külön erre kiképzett lovászyerek lovagolják őket. A bonchidai állami méntelep tulajdonképen a híres magyar Mezőhegyesnek egy ide áttelepített része és most szombaton és vasárnap mutatják be első ízben tenyésztési eredményeit. A zsuki versenyek iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Már eddig is bejelentették részvételüket Garofid földművelésügyi miniszter, Mircescu hadügyminiszter, Balif generális, a koronauradalmak körmányzója, Botsz generális, lovassági felügyelő, Joneacu Braila állategészségügyi vezérfelügyelő stb. Kolozsvárról meghívták az összes hatóságok fejeit és ezenkívül az összes lötenyésztőket. A verseny alkalmából különvenatot állítanak be, amely Kolozsvárról délben 12 óra 51 perckor indul, este pedig Alsózsukról 17 óra 49 perckor indul vissza. A főbb versenyek szombat délután vannak, vasárnap délelőtt csak két-három ezer méteres verseny van. Az alsózsuki versenytér tribünjét rendezték úgy, hogy eső esetén is a közönség fedett helyről nézheti végig a versenyt.

— **Budapestén újra szaporodnak az öngyilkosságok.** Budapestről jelentik: Az elmúlt napok megint az öngyilkosságok és a rémségek napjai voltak. Ezúsz sor öngyilkossági kísérletet és több öngyilkosságot követtek el és néhány nyomorult megtebolyodott ember ki akarta irtani a családját. Vilcsek János hetvenéves uradalmi intéző az egyik köruti kávéházban agyonlétte magát. Egy munkás a feleségével az egyik vendéglőben mérget ivott, mert öt hónap óta nem tudnak láshoz jutni. Egy elegánsan öltözött uriaszony, akinek a nevét még nem tudták megállapítani, az Andrássy u-on ivott mérget. Kovács Istvánné munkásszony, akinek a férje a háborúban megvakult, nem tudott gyermekeinek enni szni és nyomorában megőrült. A szerencsétlen asszony négyéves fiát és öt éves leányát a robogó villamos elé lökte és a kocsi vezetőnek az utolsó pillanatban sikerült csak megakadályozni a katasztrófát. Az örvjngő anyát a tébolydába szállították. Takács József kispesti raktáros megőrült, mert elvesztette az állását és rohamában ki akarta irtani a családját. A gyermekei sikoltozására figyelmessé lett szomszédok akadályozták meg rémtettének elkövetésében. A mentőket összesen tizennégy esetben hívták öngyilkossági kísérletekhez.

— **Helyreállított a vasúti forgalom a megrongált vonalakon.** Bukarestből jelentik: A vasúti közlekedés javult. Tegnap megnyitották a Focuzani—Buzeu vonalat, ma pedig a Bucuresti—Galaci vonalat is átadták a forgalomnak.

— **Maricza grófnő.** (Operettebemutató a Magyar Színházban) Minden kétségen kívül a Maricza grófnő híre sokkal nagyobb, mint amennyit maga a darab megérdemel. A szerző gondosan ügyel arra, hogy a szórakozni vágyó közönség idegeit megkímélje minden izgalomtól. A zenéje hamarabb járta meg az utat, mint maga a darab és ennek tudható be, hogy a finom és nagystilű muzsika nem hatott ujdonságkép. A szereplők között László Andor tökéletes alakítást nyújtott. Elegáns ur volt és úgy játékaival, mint behizelgő hangjával őszinte és megérdemelt sikert aratott. A címszerepben Karácsonyi Ily tökéletes illuziót nyújtott. A nagy primadonnaszerep minden lehetőségét kiaknázta. Külön megemlítést érdemelnek pompás toalettjei. Marsi Gizi bájos lénye az operette közönség szívében is megtalálta az utat. Ihasz Aladár, Leóvey Leó humoruk legjavát adták. A többiek és a rendezés nagy ambícióval járult hozzá, hogy az operette sikert érjen el. Török Emil lendületesen dirigált. (K.)

Kérje

mindenhol Dreher-Haggenmacher sörgyártmányait!

Márciusi világos

Dacia extra special.

Bavaria dupla maláta.

SPORT

Vasárnap NAC—RMS. Hosszu szünet után vasárnap a nagyváradi NAC vendég szerepel Kolozsváron. Ellenfele az RMS együttese lesz. Az RMS a bejuoki mérkőzések során szép fejlődésről tett tanuságot. Valószínű, hogy meg fogja állani helyét, bár a nagyváradi csoport győzelmét aligha akadályozhatja meg.

A Hakoah hazatért amerikai turájáról. Bécsből jelentik tudósítónk: Csütörtök délután visszaérkezett nagyszerű turájáról a Hakoah, Miután a hosszu ut a turné résztvevőit erősen megviselte, a pályaudvaron nem volt hivatalos fogadtatás, csupán Herbst alelnök üdvözölte a hazatérőket. A hivatalos fogadtatás szombaton este fog megtörténni a Ronacher-színház nagytermében, amelyen az osztrák hatóságok, valamint a külföldi államok képviselői is megjelennek. Az üdvözölő beszédek után ünnepi akadémia következik a legkiválóbb művészi erők, valamint a híres Hakoah orchester közreműködésével. Itt említjük meg, hogy egyes bécsi és budapesti sajtó-organumok szerint Neufeld, Häusler, Eisenhower, Schönfeld, Guttmann és Brucker két newyorki klubbal egyéves szerződést írtak alá, amely őket arra kötelezi, hogy már ez év augusztusában új egyesületük dresszeit öltösközzenek. A hír, amennyiben valónak bizonyul, rendkívül lesújtó a Hakoahra nézve, mert ezekben a játékosokban legjobb erőit vezetni el a bécsi zsidó csapat. Dr. Felix, a Hakoah alelnöke, aki a turát megszakitotta és már egy héttel ezelőtt visszaérkezett Bécsbe, kijelentette a „Neues Wiener Journal” munkatársa előtt, hogy a Hakoah-játékosok távozására vonatkozó h iradásokat nem tartja valószínűnek. Tudomása volt ugyan róla, hogy egyes játékosok tárgyalásokat folytattak amerikai egyletekkel, ezek azonban eljövételéig nem vezettek eredményre.

Kolozsvár—Bukarest válogatott mérkőzés előtt. A labdarúgó-szakosztály hivatalos közlönye a jövő hónapban eldöntésre kerülő Bukarest—Kolozsvár válogatott mérkőzésre való tekintettel a válogatásnál számbajöhető játékosokat trial mérkőzésre hívta egybe. A kijelölt játékosok névsora a következő:

„A” csapat. Dr. László U, Doci Victoria, Dobra (A), Győri Viktoria, dr. Hatleganu Univ., Giurgiu II Univ., Abrudán Vict., Istvánffy II. Vict., Rakitovszky KAC, Rományi Haggibbor Cipcigan Victoria. „B” csapat. Szatmári KAC, Pollák Haggibbor, Arnold KAC, Fazekas RMS, Gábor MAC, Krieshoffer II. KKASE, Maier II. Univ., Blasiu Univ., Farkas Haggibbor, Szaniszló KAC, Bonciocat Universitatea. Tartalékok: Istvánffy I. Vict., Udvary CFR, Ujfalvi CFR, Stanciu Vict., Chifor Vict., Schultz KAC, Szilágyi M.-c., Burger Met.

Amint a két együttes összeállításából kitűnik, a szövetségi kapitány nem a leg-szerencsésebb kézzel oldotta meg a válogatást. Való ugyan, hogy az ugynevezett jobb klasszist képviselő kolozsvári játékosok legnagyobb része a szezon végére teljesen formán kívül van és így a válogatás súlyos gondot ad a szövetségi kapitánynak. Teljesen érthetetlennek tartjuk azonban — hogy egyebet ne említsünk — Klein József mellőztetését, aki általános vélemény szerint a legjobb kolozsvári halfjátékosok egyike és akinek klasszisa a kijelölt játékosok legtöbbszörénél jóval fölötte áll.

Szövőgyárak figyelmébe! Festünk bármilyen gyapjú, műselyem és pamut fonalat, színtartóan, bármilyen színre.

„Kristály” kélmefestő vegytisztító és gőzmosógár Cluj. 500

Telefon

Gsz, reuma, kőszvény és veséba ellen

biztos gyógyulást talál Bizusán. (Büdöspatak, Kolozsvár-Nagybányai vonal). Vasúti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és **כשר** elátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta tér- és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig. Elő és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság**. Posta: Ileanda-Marc.

Select-mozgó

Várkonyi Mihály

legnagyobb magyar filmművész legújabb alkotása

Öngyilkosok

Filmre rendezte Cecil B. de Mille (A 10 parancsolat című film szerzője)

Uranla-mozgó

Mától kezdve egy óriási film

Az égő gálya

Hatalmas szenációs dráma, 6 nagy fővonalban. Főszerepben ahíres ALFRED GALAOR.

Apollo-mozgó

Istenek leánya

Füledreleghenda. A főszerepben Anetta Kellermann

Nap és esernyőt

legolcsóbban a készítőnél vehet

Transylvania Ernyőárúház

Cluj, Calea Regele Ferdinand 17.

Gyönyörű művészi

fényképeket

készít kertben és hangulatos műtermében

Bátyi Lajos, Monostor-ut 7.

Prefektura mellett

RHEUMA KŐSZVÉNY GYÓGYHELYE

PÖSTYÉN

a világon páratlanul áll. Jó polgári pensió napi 50 cs. h. koronától feljebb. Felvilágosításul szolgál Mg. Ph. **L. Singer, Timisoara, II. Str. P. Tegle Nr. 2.** Aki nem utazhat, az használja Pöstyén

iszap-házikurát.

Pi. Qua. iszaphozok, használatra kész gamma kompress minden gyógyszerárban, drogeriáz tan kapható

KÖZGAZDASÁG

Általános az elégedetlenség az új zárórarendelkezés miatt

A kereskedelmi alkalmazottak felhívásában a közönséghez fordulnak, hogy ne vásároljon 7 óra után. A kereskedők is akolót indítanak a régi zárórák visszaállítására érdekében

(Cluj-Kolozsvár, június 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) A munkaügyi minisztérium legújabb rendelete, amely a hétórai zárórárt olyképpen módosította, hogy az élelmiszerkereskedéseken kívül az összes üzletek délután 1-től 4-ig és este nyolc órákor kell zárjanak, ugyaz alkalmazottak, mint a kereskedők körében nagy elégedetlenségre adott alkalmat. A Kereskedelmi Alkalmazottak Szövetsége, valamint a kolozsvári kereskedelmi alkalmazottak sportegyesülete még a rendelet megérkezése napján táviratilag kériék a munkaügyi minisztériumot, hogy a záróra-módosításról szóló rendeletet vonja vissza. Felkerestük ebben az ügyben a Kereskedelmi Alkalmazottak Szövetségét, ahol Kandel titkár a következőkben informálta munkatársunkat az alkalmazottak sérelméről:

— Közel két évtizede harcolnak a kereskedelmi alkalmazottak a nyolcórás munkaidőért. A munkaügyi minisztérium új rendelete megszüntette a hétórai zárórárt, amely pedig a legfontosabb pontját képezte kivívott eredményeinknek. Feltételezzük, hogy az új zárórendelet a munkaügyi minisztérium tájékoztatásán alapul, amely azt véve tekintetbe, hogy Bukarestben déliben a meleg miatt nyáron csökken a közönség vásárlói kedve, ezt az egész országra kiterjesztette. Nálunk a helyzet nem így áll, mert tapasztalataink szerint a közönség hét óráig elvégzi bevásárlásait. Számolva ezzel, a város közönségéhez a következő kiáltványt intéztük:

„Cluj város vásárló közönségéhez! A cluji kereskedelmi alkalmazottak tábora kényszerítve érzi magát, hogy a nagyérdemű közönséghez forduljon abból az alkalomból, hogy az üzletek záróráját most rendeletileg ismét meghosszabbították. A kereskedelmi alkalmazottak évtizedek óta küzdenek az esti hétórai záróráért, amelyet végre tavalyi törvényben is elismertek és most a nyári hónapokban, amikor az egész világon már bevezették a hétórai zárórárt, kiadtak egy újabb rendeletet, amellyel szakmánként visszacsempészik az esti nyolcórás zárórárt. Az eddigi zárórendszer indokolatlan megváltoztatása alkalmából azzal a kéréssel

Cáfolták az új bankjegykibocsátás híreit. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala felhatalmazta a Rador távirati ügynökséget annak kategórikus megcáfolására, hogy új bankjegykibocsátás készül. A bank politikája a valuta védelmére feltétlenül deflációs marad. Tegnap reggel egyébként Lepadatú pénzügyminiszter és Oromolu bankkormányzó hosszabb értekezletet tartottak, amelyen több olyan intézkedést beszéltek meg, amelyek a lej feljavítása, illetőleg stabilizálása érdekében rövidesen életbe fognak léptetni.

Elmaradt a kolozsvári Sfatul választmányi ülése. A tegnap esére őszehívott Sfatul választmányi ülést a megjelent tagok kis számára való tekintettel nem tartották meg és azt 13-ára, vasárnap délelőtt 11 órára hívták újból össze. Az ülésre Tuffly elnök fog beszámolni a kötelező élet- és balesetbiztosítás ügyében, a bukaresti értekezleten hozott határozatokról.

Megkötötték a román-olasz pénzügyi egyezményt a kereskedelmi adósságok rendezésére. Bukarestből jelentik: A román kereskedelmi adósságok rendezésére folytatott tárgyalások sikerrel jártak. A megkötött egyezmény mindkét félre kielégítő és döntőbíráskodást küld ki a vitás esetek eldöntésére. Az egyezmény a háboru utáni adósságokra vonatkozik.

Az osztrák gazdák is védővámokat követelnek. Bécsből jelentik: Az osztrák iparnak a vámok felemelésére vonatkozó kívánságai az osztrák gazdasági közönséget is akcióra készítették a vámvédelem érdekében. A gazdák

fordulnak tehát a nagyérdemű közönséghez hogy támogassa a kereskedelem alkalmazottainak a hétórai záróra megvédéséért folyó küzdelmét és vásárlásait este hét óráig eszközölje. Tartunk tiszteletben a kereskedelem robotcsinainak pihező idejét! A cluji kereskedelmi alkalmazottak.

— Egyébként tiltakozó gyűlést is fognak tartani — folytatta a titkár — és számos vidéki városból kértek a vidéki csoportok utasítását a rendelettel szemben tartandó magatartásról. A leghatározottabban állíthatom, hogy a sérelmes és teljesen indokolatlan rendelet ellen egész Erdély kereskedelmi alkalmazottai tiltakozni fognak.

— Felkerestük az egyik nagy Wesselényi-utcai textiláruház főnökét, aki a következőkben nyilatkozott az ominózus rendelet hatásáról:

— Igaz ugyan, hogy a három és négy óra között a vásárlóközönség igen gyér, azonban ez semmiképpen sem pótolják a hét óra után történő bevásárlások. Az alkalmazottak szempontja is érthető, különösen akkor, ha figyelembe vesszük, hogy hétfőn és csütörtökön, egy előbbi rendelet értelmében, joguk van a kereskedőknek a déli órák tartalma alatt is nyitva tartani. A belvárosi üzletek ugyan félháromkor nyitnak, de ezáltal is körülbelül tizenegy órát dolgozik az alkalmazott. Ez semmiképpen sem érdeke a munkásdónak sem. A nyugati nagy metropolisokban éppen a nyári hónapok alatt a rendes záróráról hamarabb zárnak a kereskedők és így teljesen érthető a felháborodás, amelyet a rendelet keltett, mikor nálunk a zárórárt még egy órával megtoldották.

Eddig a nyilatkozatok. A kereskedelmi és iparkamarának sürgősen szintén akciósba kell lépnie és intervenciójával oda kell hatnia, hogy a munkaügyi minisztérium táviratilag helyezze hatályon kívül a sérelmes rendelkezést. Tuffly Richárd, a Sfatul elnöke pedig máskor nagyobb körültekintéssel járjon el ilyen nagyfontosságú kérdéseknél, mert azzal, hogy nem kéri a kereskedők többségének véleményét, könnyen olyan helyzetet teremthet, amely alkalmas arra, hogy a kereskedők és az alkalmazottak közötti harmónikus viszonyt megbontsa.

Ausztria gazdasági függetlenségét a mezőgazdaság termelésének védelme és fejlesztése által kívánják biztosítani. A kormány által kidolgozott javaslat igyekszik a két termelési ágának követeléseit egyesíteni. Az osztrák gazdasági körök a javaslat nyomán 20 százalékos árnövekedését várják.

Vámmódosítást követelnek a mezőgazdasági kamarák. A mezőgazdasági kamarák központja felhívta az egyes kamarákat, hogy terjesszenek elő javaslatokat behozatali és kiviteli vámtarifáink módosítására. A kolozsvári kamara június 17-iki ülésében foglalkozik ez el a kérdéssel. Az EGE felhívást intézett tagjaihoz, hogy adják elő kívánságaikat, amelyeket Török Bilint főtitkár, kamarai alelnök egy dolgozatban összefoglalva, előterjeszt a gyűlésen.

Nemzetközi szervezetbe tömörülnek a bortermelő országok. Párisban előkészületeket tesznek egy nemzetközi borhivatal létesítésére. A hivatal feladata lesz, hogy a bortermelő országok érdekeinek megvédésére felvegye a harcot a védővamos politika ellen, amely a bor szabad forgalmának megakasztásával tönkreteszti magát a bortermelést. A mozgalomhoz eddig Magyarország, Olaszország, Spanyolország, Ausztria, Franciaország, Görögország, Luxemburg, Tunisz, Mexikó és Chile csatlakoztak.

Negyedévenként fogják közzétenni a mérlegeket Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A pénzügyminisztérium a legközelebbi időn belül rendeletet bocsát ki, mely az 1924. évi banktörvény alapján a nyilvános száma-

dásra kötelegek közötté június és szeptember között. A d a negyedévi közö nyereség fojja. A bar évi első negyedet megjel

Zsák Bukarestből közrendeletbe vármolás alá olyan elbírá megállapítás gabona- szállit

Negy nek a Dick titkonzorciun telezők dr. F értékezetet megbizottak Dick Jakob fizet hat határoztak v

A lej Zé 1384, Bud-gában 1437.

Kolozsvá zat lanyha. azonban mi kezök:

Bécs 33 50 293-298, 46 50, Newyo 1170, Milánó

Zürich. 2 207 60, Newy 1528-20, Mil post 72-20, Be 217-50, Varsó

Bukares 57 30, London 8-90, Zürich Brászel

Bukarest márka 57-00, sterling 1160, 46-00, olasz 4-20, dollár schilling 33-50 7 20, belga fr

T. C. Tisztele vizimalom liz vel szembe liztő ahol saját örlé Kiválótitazetet

Üve

„VE & Co. kö Schnell Kalans kis

dásra kötelezett vállalkozókat negyedévi mérlegeik közzétételére kötelezi. És pedig március, június és szeptember vége felé kell ezeket közzétenni. A december végén esedékes évi mérleg a negyedévieltől eltérően az egész évre vonatkozó nyereség-vesztés számlát is tartalmazni fogja. A bankok kötelezve lesznek az 1926. évi első negyedre vonatkozó mérlegüket a rendelet megjelenése után azonnal közzétenni.

† Zsákolts gabonaneműek elvámolása. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága közrendeletben értesítette közgeit, hogy az elvámolás alá kerülő zsákolts gabonaneműek ugyanolyan elbírálás alá kerülnek a kommissziós taxa megállapításánál, mint a zsákolatlan (öntött) gabona-szállítmányok.

† Negyven százalékos ajáni hitelezőinek a Dick Jakab konzorcium. A Dick textilkonzorcium fizetésképtelenségi ügyében a hitelezők dr. Fischer Tivadár ügyvédi irodájában értekezletet tartottak, amelyen a kiküldött megbízottak előterjesztették a vagyoni státust, Dick Jakab felajánlotta, hogy 40 százalékos fizetést hat havi részletekben. A hitelezők nem határoztak véglegesen.

TÖZSDÉ

Junius 10 é

A lej ártékában 217 50—217 50, Párisban 13 84, Bud-pestben 300 Bécsben 298 75, Prágában 14 37.

Kolozsvár. A piacon üzletelenség, az irányzat lanyha. Árú bőségesen van, a kereslet azonban minimális. Az árfolyamok a következők:

Bécs 33 50—33 80, Prága 7 05—7 10 Budapest 293—298, Páris 7 10—7 20 Zürich 46 20—46 50, Newyork 239 00—240 00, London 1165—1170, Milánó 8 80—8 90.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 00, Amsterdam 207 60, Newyork 516 62, London 2513 20, Páris 1528 20, Milánó 1890 50, Prága 1531 50, Budapest 72 20, Belgrád —, Bukarest 217 50—217 50, Varsó —, Bécs 72 97 50

Bukarest. Devizák: Páris 7 25 Berlin 57 30, London 1165 00, Newyork 233 50, Milánó 8 90, Zürich 46 30, Bécs 33 80, Prága 7 10 Brüsszel — Budapest 33 80.

Bukarest. Valuták: Napoleon 850, német márka 57 00, leva 1 70, török líra 128 font sterling 1160, francia frank 7 90, svájci frank 46 00, olasz líra 8 90, drachma 2 95, dinár 4 20, dollár 238, lengyel forint 24 00, osztrák schilling 33 50, magyar korona 33 50, cseh korona 7 20, belga frank —, holland forint —.

T. C. Tisztelettel értesítem, hogy „Dicsőszentmártoni vizimalom lisztlerakata” cég alatt az Albina éületével szemben, **Dicsőszentmártonban** **Lisztüzletet nyitottam,** ahol saját őrlést, valamint benuáti liszteket árusítok. Kiváló tisztelettel **Farkas Andor,** malomtulajdonos

Üvegcsiszolás!

Bator- és fali tükörök 2-8 mm. vastagságban, minden méretben és kivitelben, u. m. sarkos, ovál és barok. Finn-tükör 2 mm. vastag, eredeti táblákban és kivágva. Autóüveg. **Tükörjavítás** Üveg részbe foglalás művészi kivitelben. Tükör és tükörüveg-raktár. — Hajlítói üveg.

„VENUS” üvegcsiszoló és tükörgyár, Friedrich & Co. közkereseti társaság, Sibiu. Schneidergasse No 4.

Kalans kiszolgálás. Előnyös szállítás.

SZINHAZ MŰVÉSZET

MAGYAR SZINHAZ

A színházi iroda közleménye!

A Maricza grófnő. Zsufolt nézőtér tapsa döntötte el a Maricza grófnő kolozsvári sikerét. Most már egészen bizonyos, hogy hosszú hetekig le nem vehető a műsorról. A három első előadásra már alig van jegy és a pénztár állandó ostrom alatt áll, mert már a jobb jegyek az azutáni előadásokra is elfogytak.

Az alvó férj. Szenes Béla mulatságos vigjátékát, az Alvó férjet készíti elő a színház. A drámai együttes állandóan próbálja az Alvó férjet, mely a Csíkrafogóhoz hasonló sikert fogja jelenteni.

Magyar Színház heti műsora

Péntek: **Maricza grófnő** (Napi bérlet 136 sz. B. Sorozat 428)

Szombat: **Maricza grófnő** (Bérletszűnet. Sorozat szám 429)

Vasárnap d. u. 4-kor: **Maricza grófnő** (Rendes helyárak. Sorozat 430)

Vasárnap fél 9-kor: **Maricza grófnő** (Bérletszűnetben. Sorozat 431)

Hétfő: **Maricza grófnő** (7-edszer. Bérletszűnet. Sorozat 432)

A világ szenzációi az IDEAL **flic-kalapjal.** Szalmakalapot minden elfogadható árban árusít az **IDEAL** kalapszalonn. Formálások 48 óra alatt készülnek Cluj, Calea Regele Ferdinand 8.

Róth cipésznél Szép-u. 2. sz. alatt készítenek a legújabb divatu cipőkülönlegességeket.

Megnyílt a Félixfürdő tőszomszédságában teljesen újonnan átalakítva, a **Bihar szálloda és étterem** Elsőrangú kiszolgálás. — כשר, ארט, קיטנ'ס borok. Elsőrangú cigányzenekar.

Ügyes — előfizetési **akvizitőrt** megfelelő kaucióval felvesz az Uj Kelet kiadóhivatala.

Révész Ernő könyvkereskedése, Marosvásárhely, kedvező könyvajánlata

11 kötet Műveltség könyvtára, féléböríté- tésben, új	8000
22 kötet Társadalmi tud. könyvtár, kék vázon, új	4000
2 kötet Kelemen nagy német szótár I-II	2000
55 kötet Remekírók, új	6000
1 kötet Világlexikon, 1926 évi új	440
1 kötet Irodalmi Lexikon, 1926 évi, új..	1 700
1 kötet Művészeti Lexikon 1926 évi új..	900
1 kötet Bock: Korunk nevé élete, új..	1200
1 kötet Bauer: N5 (Wie bist du Weib)	1250
1 kötet Forel: Nemi kérdés, új	1700
1 kötet Haus im Aerstin, 1926 évi új..	2600
1 kötet Spengler: Untergang d. Abendl. I-II	850
1 kötet Szabó: Segítség I-III. új	320
1 kötet Bainville: Franciaország története	1200
1 kötet Egészség enciklopédiája	1200

Megrendeléseket, míg a készlet tart, azonnal elintézzek.

Szivógázmotorosok malmosok, gyárak, ipartelepek stb. stb. szavatái **bükkfaszenet** rendelje nek Feuerstein Kálmán fakeskedőnél Cluj, jelenlegi cím: Szovata-fürdő, Törpényi-villa

Batiz—dr. Jeszenszky Cluj, Calea Victoriei No 99. szikvizgép-, sifonfej- és fémárugyár.

Telefon interurbán 8-62.

A közegészségügyi törvényeknek megfelelőleg gyárt: Sifonfejeket, szikvizgépeket bármely nagyságban, vízszűrő készülékeket, sörfejtőket, sörkimérő készülékeket, likörleparólokat, mindentéle a szikvizszakmához szükséges kellőket és alkatrészeket. **Berendez:** Szikviz, kristályviz és likörgyárakat, legkisebbtől a legnagyobb üzembírára. **Raktáron tart:** Eredeti cseh-slovákiai szikvizet, orcherlis és kristályüvegket. Összes gummi alkatrészeket, angolon csöveket. — Használt szikvizgépek szakszertű javítását vagy azok becseselését vállalja. **Szerelők** mindenkor **rendelkezésre.** Üveghomok névedzés, nikelzés és fémcsiszolás. A kiseneyi kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Olesó cipőárusítás! Raktáron levő cipőinket üzletátalakítás miatt, minden elfogadható árban elárusítjuk. Mindenkinek saját érdeke ezen kedvező alkalmat kihasználni. **FRAȚII GONDA** magazin de ghete, Calea Reg. Ferdinand 25. - Főpostával szemben.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 80 lej. Állás-keresőknek 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

20 éves, jó megjelenésű, megbízható, nőtlen ékszerkereskedő, aki Budapest é. szertőzsdéjének már öt éves tagja, perferkt román, német, magyar elhelyezkedést keres, esetleg mint utazó is. 29 éves* jellegre a kiadói hivatal továbbít.

Üzlethelyiség kiadó, nagy modern portál, raktárakkal és i. o. helyiséggel, engros üzletnek is alkalmas, a pia. forgalmasabb helyén. Értekezni csak személyesen lehet József Emil cipőraktárban, Targumures. 1234

Német ovódába jelentkezhetni hétköznapokon délelőtt, délután, Bástyan. 6. sz. 1239

Egy kisebb családi ház sürgősen eladó. Szántó-utca (Str. Plugariilor) 7.

Mindenféle fordítások angol, francia, német, román és magyar nyelven (levelek, kérvények, sajtóirányítói, tudományos, közgazdasági cikkek, prospectusok stb.) irógéppel való másolások és sokszorosítások gyorsan, pontosan készülnek. Fővétel Friedmann könyvkereskedésben, Pötér. 843

Nyomdászok.
Azonnal eladó: 1 db. 12es Sigl gyors-sajtó motorral, 1 db. Anger téglanyomó 400 kg. jó betű, 50 kg. rézanyag. Révész Ernő könyvkereskedése, Tg. Mures

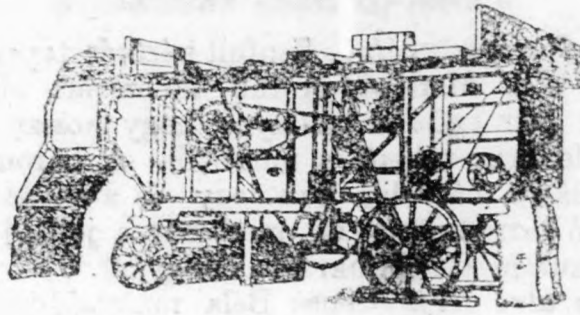
Kiterjedt vevőkörrel rendelkező ecetgyárhoz társ keresetük tőkével, Sak-értő előnyben. Esetleg eladó. Cim: Grosinger Simon, Jibou. 1236

Julius 1-i belépésre rőfős segédet keresek. Kirakat-rendezéshez értők és Románul tudók előnyben. Jakab Jenő, u. i. női divat-áruház, Turda. 1235

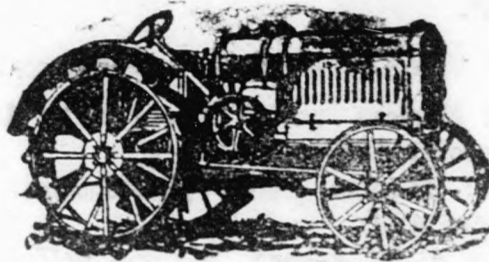
Kifalófiút
felvesz a „Fraternitas”-nyomda, Str. Baron L. Pop 10.

Barzol
Fierarie
Vasüzlet
Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Vit. 13
Telefon
1049

Hofherr-Schranz, Wien cséplőgépek

International petroleum tracterek

eredeti gyári áron raktáron

Emil BLAGA, Cluj

Igen előnyös fizetési feltételek.

Bánát legnagyobb pénzintézete keres egy vidéki fiókja vezetőjét.

Csakis a bankszakma minden ágában jártas, több évi gyakorlattal bíró egyének pályázata kívánatos. Ajánlatok „Fiókfőnök” jellegre e lapkiadóhoz.

Ne sajnáljon

nehány lépéssel többet, hogy olcsón vásárolhasson Borax, Szt. László, Glicerín, Bath-Soap, Kátrány és egyéb tealett-szappanokat, hajmosáshoz való petroleumszappanokat, kéz- és arckrémeket, pudert, brillantint, fogkrémeket, fogport, kölnivizet üvegben és kímélve, kitűnő parfümök, Elida Shampont stb., fogkeféket, fésűket, borotvapengéket, olcsó celluloidokkat stb. engrosban és detailban. A híres **Le Miracle** krém, puder és szappan lerakata, Reductor masszázskészülék, Radium depilator eltünteti a felesleges szőrszálakat a test bármely részén. **Calca Regele Ferdinand 65**, Cluj, Olcsó Szemben a neolog templommal. Olcsó

Ápold lábad Podol-lal.

- Tennis-nadrág
- Vászon-öltöny
- Lüster-saccók

Neumann M.
Cluj, Piata Unirii (Pötér) 14

Engros. Detail

Bőrkereskedők, cipészek és csizmadiák figyelmébe!

Saját érdekében keresse fel a

Kozák és Sámson

céget, Cluj, Str. Regina Maria 9. (Deák F.-u.)

hol a legolcsóbb nap-árak mellett szeresheti be mindenemű bőr-különlegességi szükségletét. Óriási választék bel- és külföldi felsőbőrökben és talpakban.

Tegyen próba- rendelést!

Pontos és olcsó kiszolgálásunkról biztosítjuk. Ugyancsak itt megrendelhetők a Mercur vegyszert gyár „Perless-gloss” és „Apretura” bőrlényesítő készítményei. Minden más gyártmányt feltűnően fény és minőség tekintetében. Minden csizmadiának és cipésznek elsőrangú érdeme, hogy kizárólag a Mercur-féle Apreturát és Perless-gloss-t használja, amennyiben a színeha- gyott bőröknek teljesen visszaadja az eredeti színét és fényét. Nem habzik kevés közben s így szeplős foltokat nem hagy maga után. — Kapható minden jó bőrkereskedésben. Viszont- eladóknak nagy árkedvezmény.

Telefon 7-59.

UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYA

Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Legújabb könyvek

- Salamon László: Végtelen élet — 60
- Palesztina-Egyiptom-utmutató (Baedeker) — 200
- Mereskovskij: A pokol tornácában — 240
- Horovicz J-nő: Idegen szavak szótára — 320
- Balzac: Pajzán históriák, III. kötet — 300
- Curtis Jrke: A garosok — 50
- Karinthy: Ki kérdezett — 220
- Striadberg: Viharos tengeren — 260
- Courths Mahler: Czoboly királyné — 110
- Ludwig Wolf: Csak hat hónap még az élet — 175
- Hugó Viktor: Nyomorultak — 600
- Osszandovszky: A zsidó titkok — 440
- Dr. Kovrig: Uj Oroszország (1917-1925) — 528
- Dr. Horyáth: A kis természetbúvár — 50
- Kardos Árpád: Gombatermesztés otthon — 50
- Irodalmi Lexikon 1926 évi, új — 1500
- Bloch: Korunk nemi élete, új — 900
- Bauer: Nő (Wie bist du Weib) — 1200

Zsidó tárgyú könyvek

- Mezey: Rajzok a magyar-zsidó életről — 75
- Geiger: Levelek a kitérésről — 75
- Gábor: Manoello és költészete — 75
- Goldziher: A zsidóság lényege és fejlődése — 75
- Dr. Kiss: Salamon ibn Gabiról — 75
- Dr. Blau: A talnaud — 75
- Dr. Alexander Bernát: Spinoza — 75
- Alexandriai: Mózes élete — 120
- Mahler Ede: Keleti tanulmányok — 75
- Br. Eötvös József: A zsidók emancipációja — 75
- Heller: A héber mese I. — 75
- II. — 75
- Dr. Rubinyi: „Kis József” — 75
- Dr. Sebestyén: Makai Emil — 75
- Zsidó Plutarchos — 75
- Ujvári: Bosszuálló isten — 96
- Feuchtwanger: A herceg és zsidója — 375

Hölgyek és masamódok!

Mindenki előtt elismert, legolcsóbb bevásárlási forrás Romániában

K. Szabó Rózsika kalapgyára

ahol a legmodernebb és izlöss szalmakalapok készülnek. Eredeti bécsi modellből újabb szal- litmány érkezett. Szalmaformálások 24 óra alatt végeztenek. További szives pártfogásukat kéri tisztelettel

K. SZABÓ RÓZSIKA

Cluj, Str. Reg. Ferdinand 14.
Brassó, Kapu-utca 40. Gyár: Kapu-utca 6. sz.

Eggenberger építési vállalat, Brasov Weisz Mihály-u. No 15.

Telefon 7-37